

Europeiska unionens officiella tidning

C 303

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

sextiofjärde årgången

29 juli 2021

Innehållsförteckning

I Resolutioner, rekommendationer och yttranden

REKOMMENDATIONER

Europeiska centralbanken

2021/C 303/01	Europeiska centralbankens rekommendation av den 23 juli 2021 om upphävande av rekommendation ECB/2020/62 (ECB/2021/31)	1
---------------	--	---

II Meddelanden

MEDDELANDEN FRÅN EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER, BYRÅER OCH ORGAN

Europeiska kommissionen

2021/C 303/02	Beslut om att inte göra invändningar mot en anmäld koncentration (Ärende M.10313 — CVC/CDPQ/WAVS) ⁽¹⁾	3
2021/C 303/03	Beslut om att inte göra invändningar mot en anmäld koncentration (Ärende M.10268 — SYNEX/Tech Data) ⁽¹⁾	4

IV Upplysningar

UPPLYSNINGAR FRÅN EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER, BYRÅER OCH ORGAN

Europeiska kommissionen

2021/C 303/04	Eurons växelkurs — 28 juli 2021	5
---------------	---------------------------------------	---

SV

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES.

UPPLYSNINGAR OM EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET

Eftas övervakningsmyndighet

2021/C 303/05	Tillkännagivande från Norge avseende Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG om villkoren för beviljande och utnyttjande av tillstånd för prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten – Tillkännagivande av inbjudan att ansöka om koncession för utvinning av råolja på den norska kontinentalsockeln – Tilldelning i förhandsdefinierade områden 2021	6
2021/C 303/06	Statligt stöd – beslut att inte göra några invändningar	9

V Yttranden

DOMSTOLSFÖRFARANDEN

Efta-domstolen

2021/C 303/07	Domstolens Dom av den 25 mars 2021 i mål E-3/20 – Den norska regeringen, företrädd av Helse- og omsorgsdepartementet, mot Anniken Jenny Lindberg (<i>fri rörlighet för personer – direktiv 2005/36/EG – erkännande av yrkeskvalifikationer – tillträde till tandläkaryrket – automatiskt erkännande</i>)	10
2021/C 303/08	Domstolens dom av den 25 mars 2021 i mål E-4/20 – Tor-Arne Martinez Haugland m.fl. mot den norska regeringen, företrädd av Helse- og omsorgsdepartementet (<i>fri rörlighet för personer – direktiv 2005/36/EG – erkännande av yrkeskvalifikationer – tillträde till psykologyrket – generell ordning för erkännande – begreppet "samma yrke"</i>)	11

FÖRFARANDEN FÖR GENOMFÖRANDE AV DEN GEMENSAMMA HANDELSPOLITIKEN

Europeiska kommissionen

2021/C 303/09	Tillkännagivande om inledande av en översyn vid giltighetstidens utgång av de antidumpningsåtgärder som tillämpas på import av aspartam med ursprung i Folkrepubliken Kina	12
2021/C 303/10	Tillkännagivande om att giltighetstiden för vissa antidumpningsåtgärder snart kommer att löpa ut	23

FÖRFARANDEN FÖR GENOMFÖRANDE AV KONKURRENSPOLITIKEN

Europeiska kommissionen

2021/C 303/11	Statligt Stöd – Italien – Statligt stöd SA.55678 (2019/NN) – Nytt lån till Alitalia – Uppmaning enligt artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt att inkomma med synpunkter ⁽¹⁾	24
---------------	---	----

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES.

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROPEISKA CENTRALBANKENS REKOMMENDATION

av den 23 juli 2021

om upphävande av rekommendation ECB/2020/62

(ECB/2021/31)

(2021/C 303/01)

ECB-RÅDET HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets förordning (EU) nr 1024/2013 av den 15 oktober 2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut ⁽¹⁾, särskilt artikel 4.3, och

av följande skäl:

- (1) Den 27 mars 2020 antog Europeiska centralbanken (ECB) rekommendation ECB/2020/19 ⁽²⁾ som rekommenderade att kreditinstitut inte betalar ut några utdelningar fram till åtminstone den 1 oktober 2020, inte ingår några oåterkalleliga förpliktelser att lämna utdelning samt att kreditinstituten avstår från att köpa tillbaka egna aktier med målet att gynna aktieägarna. Den 27 juli 2020 förlängde ECB denna rekommendation fram till den 1 januari 2021 genom att anta Europeiska centralbankens rekommendation ECB/2020/35 ⁽³⁾.
- (2) Trots att de makroekonomiska förutsättningarna förbättrats och den ekonomiska osäkerheten pga. covid-19-pandemin minskat, var osäkerheten fortfarande förhöjd vid utgången av år 2020 vilket bl.a. innebär att bankerna fortfarande har svårt att bedöma sina kapitalbehov på medellång sikt. Mot bakgrund av den fortsatta osäkerheten har ECB antagit Europeiska centralbankens rekommendation ECB/2020/62 ⁽⁴⁾ som upphäver rekommendation ECB/2020/35, men rekommenderar att kreditinstitut bör vara extremt försiktiga vid beslut om, eller utbetalningar av, utdelning eller om att köpa tillbaka egna aktier med målet att gynna aktieägarna.
- (3) De senaste makroekonomiska prognoserna indikerar att den ekonomiska återhämtningen inletts och att den ekonomiska osäkerheten minskat ytterligare. Följaktligen anser ECB att grunderna för rekommendation ECB/2020/62 inte längre föreligger. Den minskade ekonomiska osäkerheten möjliggör en noggrann tillsynsbedömning av enskilda bankers planerade utdelningar och köp av egna aktier med en försiktig framåtblickande bedömning av kapitalbehoven inom ramen för en normal tillsynscykel.

⁽¹⁾ EUT L 287, 29.10.2013, s. 63.

⁽²⁾ Europeiska centralbankens rekommendation ECB/2020/19 av den 27 mars 2020 om utdelningar under covid-19-pandemin och om upphävande av rekommendation ECB/2020/1 (EUT C 102I, 30 mars 2020, s. 1).

⁽³⁾ Europeiska centralbankens rekommendation ECB/2020/35 av den 27 juli 2020 om utdelningar under covid-19-pandemin och om upphävande av rekommendation ECB/2020/19 (EUT C 251, 31.7.2020, s. 1).

⁽⁴⁾ Europeiska centralbankens rekommendation ECB/2020/62 av den 15 december 2020 om utdelningar under covid-19-pandemin och om upphävande av rekommendation ECB/2020/35 (EUT C 437, 18.12.2020, s. 1).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Rekommendation ECB/2020/62 ska upphöra att gälla med verkan från och med den 30 september 2021.

Utfärdad i Frankfurt am Main den 23 juli 2021.

Christine LAGARDE
ECB:s ordförande

II

*(Meddelanden)*MEDDELANDEN FRÅN EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER, BYRÅER
OCH ORGAN

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Beslut om att inte göra invändningar mot en anmäld koncentration**(Ärende M.10313 — CVC/CDPQ/WAVS)****(Text av betydelse för EES)**

(2021/C 303/02)

Kommissionen beslutade den 23 juli 2021 att inte göra invändningar mot den anmälda koncentrationen ovan och att förklara den förenlig med den inre marknaden. Beslutet grundar sig på artikel 6.1 b i rådets förordning (EG) nr 139/2004⁽¹⁾. Beslutet i sin helhet finns bara på engelska och kommer att offentliggöras efter det att eventuella affärshemligheter har tagits bort. Det kommer att finnas

- under rubriken koncentrationer på kommissionens webbplats för konkurrens (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Denna webbplats gör det möjligt att hitta enskilda beslut i koncentrationsärenden, uppgifter om företag, ärendenummer, datum och sektorer,
- i elektronisk form på webbplatsen EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=sv>) under Celexnummer 32021M10313. EUR-Lex ger tillgång till unionslagstiftningen via internet.

⁽¹⁾ EUT L 24, 29.1.2004, s. 1.

Beslut om att inte göra invändningar mot en anmäld koncentration**(Ärende M.10268 — SYNnex/Tech Data)****(Text av betydelse för EES)**

(2021/C 303/03)

Kommissionen beslutade den 23 juli 2021 att inte göra invändningar mot den anmälda koncentrationen ovan och att förklara den förenlig med den inre marknaden. Beslutet grundar sig på artikel 6.1 b i rådets förordning (EG) nr 139/2004⁽¹⁾. Beslutet i sin helhet finns bara på engelska och kommer att offentliggöras efter det att eventuella affärshemligheter har tagits bort. Det kommer att finnas

- under rubriken koncentrationer på kommissionens webbplats för konkurrens (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Denna webbplats gör det möjligt att hitta enskilda beslut i koncentrationsärenden, uppgifter om företag, ärendenummer, datum och sektorer,
- i elektronisk form på webbplatsen EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=sv>) under Celexnummer 32021M10268. EUR-Lex ger tillgång till unionslagstiftningen via internet.

⁽¹⁾ EUT L 24, 29.1.2004, s. 1.

IV

(Upplysningar)

UPPLYSNINGAR FRÅN EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER, BYRÅER
OCH ORGAN

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Eurons växelkurs ⁽¹⁾

28 juli 2021

(2021/C 303/04)

1 euro =

Valuta	Kurs	Valuta	Kurs		
USD	US-dollar	1,1807	CAD	kanadensisk dollar	1,4840
JPY	japansk yen	129,97	HKD	Hongkongdollar	9,1880
DKK	dansk krona	7,4373	NZD	nyzeeländsk dollar	1,7013
GBP	pund sterling	0,85095	SGD	singaporiensk dollar	1,6057
SEK	svensk krona	10,1963	KRW	sydkoreansk won	1 362,99
CHF	schweizisk franc	1,0802	ZAR	sydafrikansk rand	17,4792
ISK	isländsk krona	148,40	CNY	kinesisk yuan renminbi	7,6722
NOK	norsk krona	10,4828	HRK	kroatisk kuna	7,5066
BGN	bulgarisk lev	1,9558	IDR	indonesisk rupiah	17 117,84
CZK	tjeckisk koruna	25,625	MYR	malaysisk ringgit	5,0003
HUF	ungersk forint	359,72	PHP	filippinsk peso	59,465
PLN	polsk zloty	4,5965	RUB	rysk rubel	86,7666
RON	rumänsk leu	4,9213	THB	thailändsk baht	38,780
TRY	turkisk lira	10,0973	BRL	brasiliansk real	6,0931
AUD	australisk dollar	1,6081	MXN	mexikansk peso	23,5823
			INR	indisk rupie	87,8330

⁽¹⁾ Källa: Referensväxelkurs offentliggjord av Europeiska centralbanken.

UPPLYSNINGAR OM EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET

EFTAS ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET

Tillkännagivande från Norge avseende Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG om villkoren för beviljande och utnyttjande av tillstånd för prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten

Tillkännagivande av inbjudan att ansöka om koncession för utvinning av råolja på den norska kontinentalsockeln – Tilldelning i förhandsdefinierade områden 2021

(2021/C 303/05)

I enlighet med artikel 3.2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG av den 30 maj 1994 om villkoren för beviljande och utnyttjande av tillstånd för prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten tillkännager Norges olje- och energidepartement härmed en inbjudan att ansöka om *koncessioner för utvinning av råolja* ⁽¹⁾.

Koncessioner kommer endast att tilldelas aktiebolag registrerade i Norge eller i en annan stat som är part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (nedan kallat EES-avtalet), eller fysiska personer bosatta i en stat som är part i EES-avtalet.

Bolag som inte är koncessionärer på den norska kontinentalsockeln kan komma att tilldelas koncessioner om de på förhand kvalificerat sig som koncessionärer på norska kontinentalsockeln.

Enskilda bolag och bolag som ansöker som en del av en grupp kommer att behandlas på lika villkor av departementet. Såväl sökande som lämnar in en enskild ansökan som sökande som tillhör en grupp som lämnar in gemensam ansökan kommer att betraktas som en koncessionssökande. På grundval av de ansökningar som inkommit från grupper eller från enskilda sökande kan departementet sätta samman koncessionsgrupper som tilldelas en ny koncession, bl.a. ta bort bolag från en ansökan som lämnats in av en grupp och lägga till enskilda sökande, och utse en driftsansvarig för dessa koncessionsgrupper.

Vid tilldelningen av ägarintresse i en koncession måste koncessionärerna ingå ett avtal om oljeverksamhet, inklusive ett gemensamt driftsavtal och ett bokföringsavtal. Om koncessionerna är stratigrafiskt fördelade, kommer koncessionärerna till de två stratigrafiskt fördelade koncessionerna också att uppmanas ingå ett särskilt gemensamt driftsavtal som reglerar förhållandet mellan dem i det avseendet.

Genom att skriva under ovannämnda avtal kommer koncessionärerna att bilda ett samriskföretag där deras ägarintresse alltid kommer att fördelas på samma sätt som och förbli identiskt med deras ägarintresse i koncessionen.

Koncessionsdokumenten kommer främst att baseras på relevanta dokument från tilldelningen i förhandsdefinierade områden 2020. Målet är att göra eventuella genomgripande förändringar av ramverket tillgängliga för potentiella sökande före tiden för ansökan.

Kriterier för tilldelning av koncessioner

För att främja god resurshantering och snabb och effektiv prospektering efter och utvinning av råolja på den norska kontinentalsockeln, inbegripet sammansättningen av koncessionsgrupper för att säkerställa detta, gäller följande kriterier för tilldelningen av ägarintressen i koncessioner och för utnämningen av driftsansvarig:

- a) Sökandens geologiska kunskaper om det geografiska området i fråga samt hur koncessionärerna ska gå till väga för effektiv prospektering efter råolja.

(¹) EGT L 164, 30.6.1994, s. 3.

- b) Sökandens relevanta tekniska expertis, och hur denna expertis kan bidra till kostnadseffektiv prospektering, och i förekommande fall, utvinning av råolja från det geografiska området i fråga.
- c) Sökandens erfarenhet från den norska kontinentalsockeln eller likvärdig relevant erfarenhet från andra områden.
- d) Sökanden ska ha tillfredsställande ekonomisk kapacitet för att genomföra prospektering efter och, i förekommande fall, utvinna råolja i det geografiska området i fråga.
- e) Om sökanden är eller har varit koncessionär i en koncession får departementet beakta alla former av ineffektivitet eller bristfällig redovisning som sökanden uppvisat i egenskap av koncessionär. Nationella säkerhetsskäl får också beaktas om departementet finner att sådana överväganden har betydelse.
- f) Koncessioner kommer som huvudregel att beviljas samriskföretag där åtminstone en av koncessionärerna har borrhäls och varit driftansvarig för åtminstone en oljebrunn på den norska kontinentalsockeln eller har likvärdig relevant driftserfarenhet utanför den norska kontinentalsockeln.
- g) Koncessioner kommer som huvudregel att beviljas två eller flera koncessionärer där åtminstone en av dem har den erfarenhet som nämns i led f.
- h) Den som utses till driftansvarig för utvinningen och koncessionerna i Barents hav måste ha borrhäls och varit driftansvarig för åtminstone en oljebrunn på den norska kontinentalsockeln eller ha likvärdig relevant drifterfarenhet utanför den norska kontinentalsockeln.
- i) För att erhålla koncession för djuphavsborrning måste både den som utses till driftansvarig för utvinningen och koncessionerna och åtminstone en ytterligare koncessionär ha borrhäls och varit driftansvarig för åtminstone en oljebrunn på den norska kontinentalsockeln eller ha likvärdig relevant drifterfarenhet utanför den norska kontinentalsockeln. I koncessionen måste en koncessionär ha utfört och varit driftansvarig för djuphavsborrning.
- j) För att erhålla koncession där borrhäls av utforskningsbrunnar förväntas ske under högt tryck och/eller höga temperaturer (HTHP) måste både den som utses till driftansvarig och åtminstone en ytterligare koncessionär ha borrhäls och varit driftansvarig för åtminstone en oljebrunn på den norska kontinentalsockeln eller ha likvärdig relevant drifterfarenhet utanför den norska kontinentalsockeln. I koncessionen måste en koncessionär ha utfört och varit driftansvarig för borrhäls under högt tryck och/eller höga temperaturer (HTHP).

Tillgängliga block

Ansökan om ägarintresse i koncessioner kan lämnas in för block som saknar koncessionshavare i det förhandsdefinierade området, vilket framgår av de kartor som offentliggjorts av det norska oljedirektoratet. Det är också möjligt att ansöka om områden inom det förhandsdefinierade området där tidigare koncessioner löpt ut efter tillkännagivandets offentliggörande, i enlighet med aktuella interaktiva faktakartor på norska oljedirektoratets webbplats.

Varje koncession får omfatta ett eller flera block eller delar av block. Sökande ombeds att begränsa sina ansökningar till områden där de har kartlagt möjligheterna att prospektera.

Tilkännagivandets fullständiga text, däribland detaljerade kartor över tillgängliga områden, finns på norska oljedirektoratets webbsida www.npd.no/apa2021.

Ansökningar om koncessioner för utvinning av råolja ska skickas elektroniskt, t.ex. via L2S, till

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148
Dep. 0033 Oslo
NORGE

Ett exemplar ska skickas elektroniskt, t.ex. via L2S, till

Oljedirektoratet
Postboks 600
4003 Stavanger
NORGE

Sista ansökningsdag: Kl. 12.00 den 8 september 2021

Tilldelning av koncessionerna för utvinning av råolja i förhandsdefinierade områden 2021 på den norska kontinentalsockeln kommer att äga rum under det första kvartalet 2022.

Statligt stöd – beslut att inte göra några invändningar

(2021/C 303/06)

Eftas övervakningsmyndighet har beslutat att inte göra invändningar mot följande statliga stödåtgärd:

Datum för antagande av beslutet	16 april 2021
Ärende nr	86711
Beslut nr	031/21/KOL
Eftastat	Norge
Region	Hela Norge
Benämning (och/eller stödmottagarens namn)	Covid-19 – övergripande stödordning för likviditetsstöd till företag i kommuner som drabbats av pandemin
Rättslig grund	Proposition nr 79 till Stortinget (sidorna 37–38, kapitel 553, post 68, stödordningen för kommunal ersättning till företag) Intyg till kommunerna (ärende 21/1215-2) och (ärende 21/1215-31) Innst. 233 S (2020–2021) (sidorna 25–26)
Typ av stödåtgärd	Stödordning
Syfte	Säkerställa tillgången till likviditet genom direkta bidrag till lokala företag som drabbats av plötslig likviditetsbrist eller som saknar likvida medel på grund av covid-19-pandemins effekter på ekonomin.
Typ av stöd	Bidrag
Budget	Uppskattningsvis 2 miljarder NOK
Stödnivå	100 %
Varaktighet	Stöd genom stödordningen kommer att beviljas senast den 31 december 2021
Sektorer av ekonomin som berörs	Alla sektorer utom finanssektorn
Den beviljande myndighetens namn och adress	Kommunal- og moderniseringsdepartementet Postboks 8112 Dep 0032 Oslo NORGE

Originalversionen av beslutet, från vilken alla konfidentiella uppgifter har tagits bort, finns på Eftas övervakningsmyndighets webbplats:

<http://www.eftasurv.int/state-aid/state-aid-register/decisions/>

V

(Yttranden)

DOMSTOLSFÖRFARANDEN

EFTA-DOMSTOLEN

DOMSTOLENS DOM

av den 25 mars 2021

i mål E-3/20

Den norska regeringen, företrädd av Helse- och omsorgsdepartementet, mot Anniken Jenny Lindberg*(fri rörlighet för personer – direktiv 2005/36/EG – erkännande av yrkeskvalifikationer – tillträde till tandläkaryrket – automatiskt erkännande)*

(2021/C 303/07)

Domstolen meddelande den 25 mars 2021 dom i mål E-3/20, den norska regeringen, företrädd av Helse- och omsorgsdepartementet, mot Anniken Jenny Lindberg. Norges Høyesterett hade begärt ett yttrande enligt artikel 34 i avtalet mellan Eftastaterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol om tolkningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, särskilt artikel 21, så som det anpassats till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Domstolen var sammansatt av Páll Hreinsson, ordförande, Per Christiansen (referent) och Bernd Hammermann, domare. Domslutet lyder:

1. För att omfattas av det automatiska erkännande som föreskrivs i artikel 21.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, måste sökanden inneha alla de behörighetsbevis som medföljer examensbeviset på formella kvalifikationer som förtecknas i bilaga V till direktivet i enlighet med kraven i ursprungsstaten för det relevanta yrket.
2. Artiklarna 28 och 31 i EES-avtalet ska tolkas som krav på att den mottagande staten ska göra en enskild bedömning av den kunskap och utbildning som intygas genom sökandens yrkeskvalifikationer också om sökanden ansöker om tillträde till ett yrke i kategorin av yrken med samordning av minimikraven för utbildning men inte uppfyller kraven i artiklarna 10 eller 21 i direktiv 2005/36/EG.
3. Den mottagande statens enskilda bedömning av sökandens kunskap och färdigheter måste omfatta en jämförelse av sökandens alla examensbevis, utbildningsbevis eller andra behörighetsbevis på formella kvalifikationer och erfarenhet utifrån de nationella kraven för att få utöva yrket i fråga. Om sökandens kunskap och kvalifikationer enligt examensbeviset och relevant arbetslivserfarenhet inte alls eller bara delvis motsvarar de som krävs i den mottagande staten, måste den staten specificera vilken utbildning som saknas för att sökanden ska slutföra eller komplettera utbildningen.
4. Att sökanden inte har fullt tillträde till yrket i ursprungsstaten kan inte vara avgörande för bedömningen av huruvida sökanden ska få tillträde till samma yrke i den mottagande staten.

DOMSTOLENS DOM**av den 25 mars 2021****i mål E-4/20****Tor-Arne Martinez Haugland m.fl. mot den norska regeringen, företrädd av Helse- og omsorgsdepartementet***(fri rörlighet för personer – direktiv 2005/36/EG – erkännande av yrkeskvalifikationer – tillträde till psykologyrket – generell ordning för erkännande – begreppet "samma yrke")*

(2021/C 303/08)

Domstolen meddelande den 25 mars 2021 dom i mål E-4/20, Tor-Arne Martinez Haugland m.fl. mot den norska regeringen, företrädd av Helse- og omsorgsdepartementet. Borgarting lagmannsrett hade begärt ett yttrande enligt artikel 34 i avtalet mellan Eftastaterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol om tolkningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, särskilt artiklarna 4 och 13, så som det anpassats till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, samt artiklarna 28 och 31 i det avtalet. Domstolen var sammansatt av Páll Hreinsson, ordförande, Per Christiansen (referent) och Bernd Hammermann, domare. Domslutet lyder:

1. Huruvida ett yrke i den mottagande staten och ett yrke i ursprungsstaten kan betraktas som "samma yrke" vid tillämpning av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer ska bedömas från fall till fall. Bedömningen ska grunda sig på en jämförelse mellan yrkesverksamheten i ursprungsstaten och den yrkesverksamhet som sökanden vill utöva i den mottagande staten. Om de två yrkesverksamheterna är jämförbara, i den mening att de omfattar likvärdiga verksamheter, med beaktande av relevanta skillnader i verksamheternas räckvidd och art, ska de betraktas som samma yrke vid tillämpning av direktiv 2005/36/EG.

Vid fastställandet av huruvida ett yrke i ursprungsstaten och ett yrke i den mottagande staten utgör samma yrke vid tillämpning av direktiv 2005/36/EG, kan utövandet av viss verksamhet under en begränsad tid i samband med utbildning på villkor att sökanden åtar sig att gå en kompletterande utbildning inte anses vara utövande av ett yrke.

Skillnader när det gäller nivåer av självständighet och patientansvar kan vara relevanta vid fastställandet av verksamhetens exakta räckvidd eller art i bedömningen av huruvida två yrken är "samma yrke" vid tillämpning av direktiv 2005/36/EG.

2. Möjligheten att kräva kompensationsåtgärder enligt artikel 14 i direktiv 2005/36/EG har inte någon inverkan på tolkningen av vad som utgör "samma yrke" enligt artikel 13 i det direktivet.
3. Uttrycket "särskilt utformats för ett visst yrke" i artikel 3.1 e i direktiv 2005/36/EG ska tolkas som att det omfattar utbildning som är särskilt avsedd att förbereda sökanden på att utöva ett visst yrke. Det omfattar inte kvalifikationer som ger tillträde till många olika yrken, eller som bland annat endast styrker akademisk kompetens inom ett visst område.
4. Sökande som inte uppfyller kraven för erkännande av yrkeskvalifikationer enligt direktiv 2005/36/EG får åberopa artiklarna 28 och 31 i EES-avtalet som grund för att utöva ett reglerat yrke i den mottagande staten.

Vid bedömningen av kvalifikationer enligt artiklarna 28 och 31 i EES-avtalet måste den mottagande staten jämföra samtliga av sökandens examensbevis, utbildningsbevis eller andra behörighetsbevis på formella kvalifikationer och relevanta yrkeserfarenhet på grundval av de nationella kraven för att få utöva yrket i fråga. Om sökandens kunskap och kvalifikationer som styrks genom examensbeviset och relevant yrkeserfarenhet inte alls eller endast delvis motsvarar de som krävs, ska den mottagande staten specificera vilken utbildning som saknas för att sökanden ska kunna fullfölja eller komplettera utbildningen.

FÖRFARANDEN FÖR GENOMFÖRANDE AV DEN GEMENSAMMA HANDELSPOLITIKEN

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Tillkännagivande om inledande av en översyn vid giltighetstidens utgång av de antidumpningsåtgärder som tillämpas på import av aspartam med ursprung i Folkrepubliken Kina

(2021/C 303/09)

Efter offentliggörandet av ett tillkännagivande om att giltighetstiden snart kommer att löpa ut ⁽¹⁾ för de antidumpningsåtgärder som tillämpas på import av aspartam med ursprung i Folkrepubliken Kina har Europeiska kommissionen (kommissionen) tagit emot en begäran om översyn i enlighet med artikel 11.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1036 av den 8 juni 2016 om skydd mot dumpad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska unionen ⁽²⁾ (grundförordningen).

1. Begäran om översyn

Begäran ingavs den 26 april 2021 av HSWT France S.A.S. (HSWT eller (sökanden) som är den enda tillverkaren i unionen och således svarar för 100 % av unionens sammanlagda produktion av aspartam.

En icke-konfidentiell version av begäran och av analysen som visar i vilken grad det finns stöd för begäran bland unionstillverkarna finns att tillgå i de ärendehandlingar som berörda parter kan begära att få ta del av. I avsnitt 5.6 i detta tillkännagivande ges information om hur tillgång fås till dessa ärendehandlingar.

2. Produkt som översynen gäller

Den produkt som är föremål för översyn är aspartam (N-L- α -aspartyl-L-fenylalanin-1-metylester, 3-amino-N-(α -karbometoxifenetyl)-succinamidsyra-N-metylester), CAS-nr 22839-47-0, som för närvarande klassificeras enligt KN-nummer ex 2924 29 70 (Taric-nummer 2924 29 70 05) (produkt som översynen gäller). Dessa KN-nummer och Taric-nummer nämns endast upplysningsvis.

3. Gällande åtgärder

De åtgärder som för närvarande är i kraft är en slutgiltig antidumpningstull som infördes genom kommissionens förordning (EU) 2016/1247 ⁽³⁾.

4. Grund för översynen

Begäran grundas på påståendet att åtgärdernas upphörande sannolikt skulle leda till att dumpningen fortsätter och till att skadan för unionsindustrin återkommer.

4.1. Påstående om sannolikheten för fortsatt dumpning

Sökanden hävdar att det inte är lämpligt att använda de inhemska priserna och kostnaderna i Folkrepubliken Kina på grund av att det föreligger betydande snedvridningar i den mening som avses i artikel 2.6a b i grundförordningen.

⁽¹⁾ EUT C 366, 30.10.2020, s. 24.

⁽²⁾ EUT L 176, 30.6.2016, s. 21.

⁽³⁾ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1247 av den 28 juli 2016 om införande av en slutgiltig antidumpningstull och slutgiltigt uttag av den preliminära tull som införts på import av aspartam med ursprung i Folkrepubliken Kina, (EUT L 204, 29.7.2016, s. 92). Preliminära tullar infördes genom kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/262 (EUT L 50, 26.2.2016, s. 4).

För att underbygga påståendena om betydande snedvridningar stödjer sig sökanden på informationen i arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar med titeln Commission Staff Working Document on Significant Distortions in the Economy of the PRC av den 20 december 2017 (kommissionens rapport). Sökanden hävdar i synnerhet att tillverkningen och försäljningen av den produkt som översynen gäller skulle kunna vara påverkad av de faktorer som nämns bl.a. i del III, Distortions in Selected Sectors, avsnitt 16, Chemical Sector i rapporten.

Sökanden hänvisar också till Folkrepubliken Kinas trettonde nationella femårsplan, den trettonde femårsplanen för den kemiska och petrokemiska industrin (2016–2020), initiativet *Made in China 2025*, utvecklingsplanen för den lätta industrin (2006–2020) och slutsatserna från flera undersökningar i EU och USA om priserna i den kinesiska kemiska sektorn.

Kommissionens rapport finns att tillgå i de ärendehandlingar som berörda parter kan begära att få ta del av samt på GD Handels webbplats ⁽⁴⁾.

Mot bakgrund av tillgängliga uppgifter anser kommissionen att det i enlighet med artikel 5.9 i grundförordningen finns tillräcklig bevisning som tyder på att det inte är lämpligt att använda de inhemska priserna och kostnaderna i Kina på grund av att det föreligger betydande snedvridningar som påverkar priser och kostnader. Det är följaktligen motiverat att inleda en undersökning på grundval av artikel 2.6a i grundförordningen.

Följaktligen grundas påståendet om fortsatt dumpning, i enlighet med artikel 2.6a i grundförordningen, på en jämförelse mellan ett normalvärde som konstruerats på grundval av kostnader för produktion och försäljning som återspeglar icke snedvridna priser eller referensvärden i ett lämpligt representativt land och exportpriset (från fabrik) för den produkt som översynen gäller från Folkrepubliken Kina vid export till unionen. Det framgår av denna jämförelse att de beräknade dumpningsmarginalerna är betydande för Folkrepubliken Kina.

4.2. Påstående om sannolikheten för fortsatt eller återkommande skada

Sökanden gör också gällande att skadan sannolikt kommer att återkomma. Sökanden har därför lagt fram tillräcklig bevisning för att den nuvarande importen av den produkt som översynen gäller från det berörda landet till unionen sannolikt kommer att öka om åtgärderna upphör att gälla, eftersom det finns outnyttjad kapacitet i Folkrepubliken Kina, och eftersom unionsmarknaden är attraktiv.

Att skadan undanröjts beror enligt sökanden huvudsakligen på befintliga åtgärder, och om dessa upphörde att gälla skulle betydande mängder återigen kunna importeras till dumpade priser från det berörda landet, vilket sannolikt skulle leda till att skadan för unionsindustrin återkommer.

5. Förfarande

Kommissionen har efter samråd med den kommitté som inrättats genom artikel 15.1 i grundförordningen slagit fast att bevisningen för att det finns sannolikhet för dumpning och skada är tillräcklig för att motivera att en översyn vid giltighetstidens utgång inleds. Kommissionen inleder därför en översyn enligt artikel 11.2 i grundförordningen.

Syftet med översynen vid giltighetstidens utgång är att avgöra om det är sannolikt att dumpningen av den produkt som översynen gäller med ursprung i det berörda landet kommer att fortsätta eller återkomma och om skadan för unionsindustrin kommer att fortsätta eller återkomma om åtgärderna upphör att gälla.

Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/825 ⁽⁵⁾ (moderniseringspaketet för de handelspolitiska skyddsinstrumenten), som trädde i kraft den 8 juni 2018, infördes ett antal ändringar av de tidsramar och tidsfrister som tidigare gällde i antidumpningsförfaranden. Kommissionen uppmanar därför berörda parter att iaktta de förfaranden och tidsfrister som anges i detta tillkännagivande samt i alla eventuella framtida meddelanden från kommissionen.

Kommissionen vill också göra parterna uppmärksamma på att den med anledning av covid-19-utbrottet har offentliggjort ett tillkännagivande ⁽⁶⁾ om konsekvenserna av utbrottet av covid-19 för antidumpnings- och antisubventionsundersökningar, som kan vara tillämpligt på detta förfarande.

⁽⁴⁾ De dokument som nämns i landsrapporten kan också erhållas på vederbörligen motiverad begäran.

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/825 av den 30 maj 2018 om ändring av förordning (EU) 2016/1036 om skydd mot dumpad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska unionen och förordning (EU) 2016/1037 om skydd mot subventionerad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska unionen (EUT L 143, 7.6.2018, s. 1).

⁽⁶⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52020XC0316%2802%29#>. Tillkännagivande om konsekvenserna av utbrottet av covid-19 för antidumpnings- och antisubventionsundersökningar (EUT C 86, 16.3.2020, s. 6).

5.1. Översynsperiod och skadeundersökningsperiod

Undersökningen av fortsatt eller återkommande dumpning omfattar perioden 1 juli 2020–30 juni 2021 (översynsperioden). Undersökningen av de utvecklingstendenser som är relevanta för bedömningen av sannolikheten för fortsatt eller återkommande skada omfattar perioden från och med den 1 januari 2018 till och med slutet av översynsperioden (skadeundersökningsperioden).

5.2. Synpunkter på begäran och inledandet av undersökningen

Alla berörda parter uppmanas att lämna synpunkter på de bidrag och de HS-nummer (Harmoniserade systemet) som lämnas i begäran (7) inom 15 dagar efter det att detta tillkännagivande har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* (8).

Alla berörda parter som önskar lämna synpunkter på begäran (inbegripet frågor om skada och orsakssamband) eller alla aspekter när det gäller inledandet av undersökningen (inklusive till vilken grad de stöder begäran) måste göra detta inom 37 dagar efter det att detta tillkännagivande har offentliggjorts.

En begäran om att bli hörd rörande inledandet av undersökningen ska lämnas in inom 15 dagar efter det att detta tillkännagivande har offentliggjorts.

5.3. Förfarande för fastställande av sannolikheten för fortsatt eller återkommande dumpning

I en översyn vid giltighetstidens utgång undersöker kommissionen exporten till unionen under översynsperioden och om situationen för de företag som tillverkar och säljer den produkt som översynen gäller i det berörda landet, oavsett om dessa företag exporterar till unionen eller inte, är sådan att det är sannolikt att exporten till dumpade priser till unionen fortsätter eller återkommer om åtgärderna upphör att gälla.

Alla tillverkare (9) av den produkt som översynen gäller i det berörda landet, oavsett om de exporterade den produkt som översynen gäller till unionen under översynsperioden eller inte och även de som inte samarbetade i den undersökning som ledde till att de gällande åtgärderna infördes, uppmanas därför att delta i kommissionens undersökning.

5.3.1. Undersökning av tillverkare i det berörda landet

Eftersom ett stort antal tillverkare i de berörda länderna kan vara berörda av denna översyn vid giltighetstidens utgång och för att det ska vara möjligt att slutföra undersökningen inom föreskriven tid, kan kommissionen komma att besluta att göra ett urval genom att endast låta ett begränsat antal tillverkare ingå i undersökningen (s.k. stickprovsförfarande). Stickprovsförfarandet kommer att genomföras i enlighet med artikel 17 i grundförordningen.

För att kommissionen ska kunna avgöra om ett stickprovsförfarande är nödvändigt och i så fall göra ett urval, ombeds alla tillverkare, eller företrädare som agerar på deras vägnar, att lämna uppgifter om sitt eller sina företag till kommissionen inom sju dagar efter det att detta tillkännagivande har offentliggjorts. Detta gäller även om de inte samarbetade i den undersökning som ledde till att de åtgärder som nu är föremål för översyn infördes. Uppgifterna ska lämnas via TRON.tdi på följande adress: https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/tdi/form/R742_SAMPLING_FORM_FOR_EXPORTING_PRODUCER. Information om åtkomst till TRON finns i avsnitten 5.6 och 5.9.

För att kommissionen ska få de uppgifter som den anser nödvändiga för att göra ett urval bland tillverkarna i det berörda landet kommer den även att kontakta myndigheterna i det berörda landet samt eventuellt alla kända intresseorganisationer för tillverkare i det berörda landet.

Om det blir nödvändigt med ett stickprovsförfarande kommer urvalet av tillverkare att baseras på den största representativa tillverknings-, försäljnings- eller exportvolym som rimligen kan undersökas inom den tid som står till förfogande. Kommissionen kommer, vid behov genom det berörda landets myndigheter, att underrätta alla kända tillverkare i det berörda landet, myndigheterna i det berörda landet och intresseorganisationer för tillverkare i det berörda landet om vilka företag som valts ut att ingå i urvalet.

När kommissionen mottagit den information som är nödvändig för att den ska kunna göra ett urval av tillverkare kommer den att underrätta berörda parter om huruvida de valts ut till att ingå i urvalet eller inte. De tillverkare som ingår i urvalet ska, om inget annat anges, lämna in ett besvarat frågeformulär inom 30 dagar efter det att de har underrättats om urvalet.

(7) Information om HS-numren finns även i sammanfattningen av begäran om översyn, vilken finns att tillgå på DG Handels webbplats (<http://trade.ec.europa.eu/tdi/>).

(8) Alla hänvisningar till offentliggörandet av detta tillkännagivande är, om inget annat anges, hänvisningar till offentliggörandet av detta tillkännagivande i *Europeiska unionens officiella tidning*.

(9) En tillverkare är ett företag i det berörda landet som tillverkar den produkt som översynen gäller, inklusive närstående företag som ägnar sig åt tillverkning, inhemsk försäljning eller export av den produkt som översynen gäller.

Kommissionen kommer att göra en notering i de ärendehandlingar som berörda parter kan begära att få ta del av rörande urvalets sammansättning. Eventuella synpunkter på urvalet måste ha inkommit inom tre dagar efter underrättelsen om urvalet.

Ett exemplar av frågeformuläret för tillverkare i det berörda landet finns att tillgå i de ärendehandlingar som berörda parter kan begära att få ta del av samt på GD Handels webbplats (https://trade.ec.europa.eu/tdi/case_details.cfm?id=2533).

Frågeformuläret kommer även att göras tillgängligt för alla kända intresseorganisationer för tillverkare och för myndigheterna i det berörda landet.

Utan att det påverkar den eventuella tillämpningen av artikel 18 i grundförordningen ska företag som samtyckt till att eventuellt ingå i urvalet, men som inte har valts ut, anses vara samarbetsvilliga (*samarbetsvilliga tillverkare som inte ingår i urvalet*).

5.3.2. Ytterligare förfarande med avseende på det berörda landet där det föreligger betydande snedvridningar

Om inte annat följer av detta tillkännagivande uppmanas alla berörda parter att lämna synpunkter och uppgifter samt att lägga fram bevisning till stöd för dessa med avseende på tillämpningen av artikel 2.6a i grundförordningen. Dessa uppgifter och denna bevisning ska, om inget annat anges, ha inkommit till kommissionen inom 37 dagar efter det att detta tillkännagivande har offentliggjorts.

I enlighet med artikel 2.6a e kommer kommissionen kort efter inledandet, genom en notering i de ärendehandlingar som berörda parter kan begära att få ta del av, att underrätta parterna i undersökningen om vilka relevanta källor som den avser att använda för att fastställa normalvärdet i Folkrepubliken Kina enligt artikel 2.6a i grundförordningen. Alla källor omfattas, inklusive i tillämpliga fall valet av lämpligt representativt tredjeland. Parterna i undersökningen kan lämna synpunkter inom tio dagar efter det att noteringen fogats till ärendehandlingarna.

Enligt de uppgifter som kommissionen har tillgång till är Thailand ett möjligt representativt tredjeland för Folkrepubliken Kina. För att kunna fatta ett slutgiltigt beslut vad gäller valet av ett lämpligt representativt tredjeland kommer kommissionen att undersöka om det finns länder med en ekonomisk utvecklingsnivå som är jämförbar med Folkrepubliken Kina, som har tillverkning och försäljning av den produkt som översynen gäller och där relevanta uppgifter finns lätt tillgängliga. Om det finns flera sådana länder ska företräde där så är lämpligt ges till länder med en adekvat nivå av social trygghet och miljöskydd.

Vad gäller de relevanta källorna uppmanar kommissionen alla tillverkare i Folkrepubliken Kina att inom 15 dagar efter offentliggörandet av detta tillkännagivande lämna uppgifter om material (råmaterial och bearbetat material) och energi som använts vid tillverkningen av den produkt som översynen gäller. Dessa uppgifter ska lämnas via TRON.tdi på följande adress: https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/tdi/form/R742_INFO_ON_INPUTS_FOR_EXPORTING_PRODUCER_FORM. Information om åtkomst till TRON finns i avsnitten 5.6 och 5.9.

Dessutom måste alla faktiska uppgifter för beräkningen av kostnader och priser i enlighet med artikel 2.6a a i grundförordningen lämnas inom 65 dagar efter det att tillkännagivandet har offentliggjorts. Sådana faktiska uppgifter ska uteslutande hämtas från offentliga källor.

För att kommissionen ska få de uppgifter som den anser vara nödvändiga för sin undersökning av de påstådda betydande snedvridningarna i den mening som avses i artikel 2.6a b i grundförordningen kommer den även att tillhandahålla ett frågeformulär till myndigheterna i Folkrepubliken Kina.

5.3.3. Undersökning av icke-närstående importörer ⁽¹⁰⁾ ⁽¹¹⁾

Icke-närstående importörer som importerar den produkt som översynen gäller från det berörda landet till unionen uppmanas att delta i denna undersökning. Detta gäller även om de inte samarbetade i den undersökning som ledde till att de gällande åtgärderna infördes.

⁽¹⁰⁾ Endast importörer som inte är närstående till en tillverkare i det berörda landet får ingå i urvalet. Importörer som är närstående till tillverkare ska fylla i bilaga I till frågeformuläret för dessa exporterande tillverkare. I enlighet med artikel 127 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2447 av den 24 november 2015 om närmare regler för genomförande av vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen ska två personer anses vara närstående om a) de tillhör ledningen eller är styrelseledamöter i den andra personens företag, b) de är juridiskt erkända kompanjoner i någon affärsverksamhet, c) de är arbetsgivare och anställd, d) en tredje part äger, kontrollerar eller innehar direkt eller indirekt minst 5 % av utestående röstberättigande aktier eller andelar hos båda personerna, e) en av dem kontrollerar direkt eller indirekt den andra, f) båda två kontrolleras direkt eller indirekt av en tredje person, g) de tillsammans kontrollerar direkt eller indirekt en tredje person, eller h) de är medlemmar av samma familj (EUT L 343, 29.12.2015, s. 558). Personer ska anses tillhöra samma familj endast om de står i något av följande förhållanden till varandra: i) man och hustru, ii) förälder och barn, iii) syskon (hel- eller halvsyskon), iv) far- eller morförälder och barnbarn, v) farbror/morbror eller faster/moster och syskonbarn, vi) svärförälder och svärson eller svärdotter, vii) svåger och svägerska. I enlighet med artikel 5.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen avses med *person* en fysisk eller juridisk person eller en sammanslutning av personer som enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning tillerkänns rättskapacitet utan att vara juridisk person (EUT L 269, 10.10.2013, s. 1).

⁽¹¹⁾ De uppgifter som lämnas av icke-närstående importörer får även användas för andra delar av denna undersökning än de som avser fastställande av dumpning.

Eftersom ett stort antal icke-närstående importörer kan vara berörda av denna översyn vid giltighetstidens utgång och för att det ska vara möjligt att slutföra undersökningen inom föreskriven tid, kan kommissionen komma att besluta att göra ett urval genom att endast låta ett begränsat antal icke-närstående importörer ingå i undersökningen (s.k. stickprovsförfarande). Stickprovsförfarandet kommer att genomföras i enlighet med artikel 17 i grundförordningen.

För att kommissionen ska kunna avgöra om ett stickprovsförfarande är nödvändigt och i så fall göra ett urval ombeds alla icke-närstående importörer, eller företrädare som agerar på deras vägnar, att ge sig till känna genom att kontakta kommissionen. Detta gäller även om de inte samarbetade i den undersökning som ledde till att de åtgärder som nu är föremål för översyn infördes. Dessa parter ska kontakta kommissionen inom sju dagar efter det att detta tillkännagivande har offentliggjorts och lämna de uppgifter om sitt eller sina företag som anges i bilagan till detta tillkännagivande.

För att kommissionen ska få de uppgifter den anser vara nödvändiga för att göra ett urval bland de icke-närstående importörerna kan den även komma att kontakta alla kända intresseorganisationer för importörer.

Om det blir nödvändigt med ett urval kan valet av importörer komma att baseras på den största representativa försäljningsvolym av den produkt som översynen gäller från det berörda landet i unionen som rimligen kan undersökas inom den tid som står till förfogande. Kommissionen kommer att underrätta alla kända icke-närstående importörer och intresseorganisationer för importörer om vilka företag som valts ut att ingå i urvalet.

Kommissionen kommer även att göra en notering i de ärendehandlingar som berörda parter kan begära att få ta del av rörande urvalets sammansättning. Eventuella synpunkter på urvalet måste ha inkommit inom tre dagar efter underrättelsen om urvalet.

För att kommissionen ska få de uppgifter som den anser nödvändiga för sin undersökning kommer den att tillhandahålla frågeformulär till de icke-närstående importörer som ingår i urvalet. Dessa parter ska, om inget annat anges, lämna in ett besvarat frågeformulär inom 30 dagar efter det att de har underrättats om urvalet.

Ett exemplar av frågeformuläret för icke-närstående importörer finns att tillgå i de ärendehandlingar som berörda parter kan begära att få ta del av samt på DG Handels webbplats (https://trade.ec.europa.eu/tdi/case_details.cfm?id=2533).

5.4. Förfarande för fastställande av sannolikheten för fortsatt eller återkommande skada

För att kommissionen ska kunna fastställa om det är sannolikt att skadan för unionsindustrin fortsätter eller återkommer uppmanas unionstillverkarna av den produkt som översynen gäller att delta i kommissionens undersökning.

5.4.1. Undersökning av unionstillverkare

För att kommissionen ska få de uppgifter som den anser vara nödvändiga för sin undersökning vad gäller unionstillverkare kommer ett frågeformulär att sändas till den enda unionstillverkaren, dvs. HSWT France S.A.S.

Denna unionstillverkare ska, om inget annat anges, lämna in ett besvarat frågeformulär inom 37 dagar efter det att detta tillkännagivande har offentliggjorts.

Unionstillverkare och företrädare för intresseorganisationer som inte förtecknas ovan uppmanas att omgående eller senast sju dagar efter det att detta tillkännagivande har offentliggjorts, kontakta kommissionen (helst per e-post) i syfte att ge sig till känna och begära ett frågeformulär.

Ett exemplar av frågeformuläret för unionstillverkare finns att tillgå i de ärendehandlingar som berörda parter kan begära att få ta del av samt på GD Handels webbplats (https://trade.ec.europa.eu/tdi/case_details.cfm?id=2533).

5.5. Förfarande för bedömning av unionens intresse

Om det skulle visa sig att det är sannolikt att dumpningen fortsätter eller återkommer och att skadan fortsätter eller återkommer kommer kommissionen att fattas ett beslut i enlighet med artikel 21 i grundförordningen om huruvida ett bibehållande av antidumpningsåtgärderna inte skulle strida mot unionens intresse.

Unionsproducenter, importörer och deras intresseorganisationer, användare och deras intresseorganisationer, fackföreningar samt konsumentorganisationer uppmanas att lämna uppgifter till kommissionen om unionens intresse.

Uppgifter om unionens intresse måste, om inget annat anges, lämnas inom 37 dagar efter det att detta tillkännagivande har offentliggjorts. Dessa uppgifter kan lämnas antingen i valfritt format eller i ett frågeformulär utarbetat av kommissionen.

Ett exemplar av frågeformulären, inklusive frågeformuläret för användare av den produkt som översynen gäller, finns att tillgå i de ärendehandlingar som berörda parter kan begära att få ta del av samt på GD Handels webbplats (https://trade.ec.europa.eu/tdi/case_details.cfm?id=2533). De uppgifter som lämnas enligt artikel 21 i grundförordningen kommer endast att beaktas om de vid inlämnandet åtföljs av styrkande handlingar.

5.6. **Berörda parter**

Berörda parter, såsom tillverkare i det berörda landet, unionstillverkare, importörer och deras intresseorganisationer, användare och deras intresseorganisationer, fackföreningar och konsumentorganisationer, som vill delta i undersökningen måste först kunna visa att det finns ett objektivt samband mellan deras verksamhet och den produkt som översynen gäller.

Tillverkare i det berörda landet, unionstillverkare, importörer och intresseorganisationer som lämnat uppgifter i enlighet med de förfaranden som anges i avsnitten 5.2, 5.3 och 5.4 kommer att anses vara berörda parter om det finns ett objektivt samband mellan deras verksamhet och den produkt som översynen gäller.

Andra parter kommer att kunna delta i undersökningen som berörda parter först från och med det att de gett sig till känna och endast under förutsättning att det finns ett objektivt samband mellan deras verksamhet och den produkt som översynen gäller. Att anses som en berörd part påverkar inte tillämpningen av artikel 18 i grundförordningen.

De ärendehandlingar som berörda parter kan begära att få ta del av finns att tillgå via Tron.tdi på följande adress: (<https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/TDI>). Följ anvisningarna på den sidan för att få tillgång ⁽¹²⁾.

5.7. **Andra skriftliga inlagor**

Om inte annat följer av detta tillkännagivande uppmanas alla berörda parter att lämna synpunkter och uppgifter samt att lägga fram bevisning till stöd för dessa. Dessa uppgifter och denna bevisning ska, om inget annat anges, ha inkommit till kommissionen inom 37 dagar efter det att detta tillkännagivande har offentliggjorts.

5.8. **Möjlighet att bli hörd av kommissionens utredande avdelningar**

Alla berörda parter kan begära att bli hörda av kommissionens utredande avdelningar. Begäran ska göras skriftligen och innehålla skälen till att parten önskar bli hörd samt en sammanfattning av de frågor den berörda parten önskar ta upp vid hörandet. Hörandet kommer endast att behandla de frågor som den berörda parten skriftligen angett på förhand.

Höranden ska i princip inte användas till att lägga fram faktiska uppgifter som ännu inte förts till ärendehandlingarna. Berörda parter kan emellertid med hänsyn till god förvaltningspraxis och för att kommissionens avdelningar ska kunna göra framsteg i sin undersökning åläggas att lämna nya faktiska uppgifter efter ett hörande.

5.9. **Anvisningar för inlämnande av skriftliga inlagor och besvarade frågeformulär samt korrespondens**

Uppgifter som lämnas in till kommissionen inom ramen för en undersökning avseende handelspolitiska skyddsåtgärder ska inte vara upphovsrättsskyddade. Innan berörda parter lämnar uppgifter och/eller data som omfattas av tredje parts upphovsrätt till kommissionen måste de begära särskilt tillstånd från upphovsrättsinnehavaren som uttryckligen tillåter a) kommissionen att använda dessa uppgifter och/eller dessa data för detta handelspolitiska skyddsåtgärde, och att b) dessa uppgifter och/eller dessa data lämnas till de parter som berörs av undersökningen i en form som gör att de kan utöva sin rätt till försvar.

Alla skriftliga inlagor, inbegripet sådana uppgifter som begärs i detta tillkännagivande, besvarade frågeformulär och korrespondens från de berörda parterna och för vilka de berörda parterna begär konfidentiell behandling ska vara märkta "Sensitive" ⁽¹³⁾. Parter som lämnar uppgifter inom ramen för denna undersökning uppmanas att ange skälen till att de begär konfidentiell behandling.

Berörda parter som lämnar uppgifter märkta "Sensitive" ska i enlighet med artikel 19.2 i grundförordningen även lämna en icke-konfidentiell sammanfattning av dessa uppgifter, vilken ska märkas "For inspection by interested parties". Sammanfattningarna ska vara tillräckligt detaljerade för att det ska vara möjligt att bilda sig en rimlig uppfattning om det väsentliga innehållet i de konfidentiella uppgifterna. Om en part som lämnar konfidentiella uppgifter inte kan visa att begäran om konfidentiell behandling är välgrundad eller inte lämnar in en icke-konfidentiell sammanfattning i begärt format och av begärd kvalitet kan kommissionen komma att lämna uppgifterna utan beaktande om det inte med hjälp av lämpliga källor på ett tillfredsställande sätt kan visas att uppgifterna är riktiga.

⁽¹²⁾ Vid tekniska problem, kontakta Trade Service Desk per e-post trade-service-desk@ec.europa.eu eller på Tfn +32 22979797.

⁽¹³⁾ Ett dokument märkt 'Limited' är ett konfidentiellt dokument i enlighet med artikel 19 i grundförordningen och artikel 6 i WTO-avtalet om tillämpning av artikel VI i allmänna tull- och handelsavtalet Gatt 1994 (antidumpningsavtalet). Det är även skyddat i enlighet med artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 (EGT L 145, 31.5.2001, s. 43).

Berörda parter uppmanas att skicka alla inlagor och framställningar, även skannade fullmakter och intyganden, via TRON.tdi (<https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/TDI>). Genom att använda TRON.tdi eller e-post godkänner de berörda parterna de regler som gäller för elektroniska inlagor i dokumentet "KORRESPONDENS MED EUROPEISKA KOMMISSIONEN I ÄRENDET SOM RÖR HANDELSPOLITISKA SKYDDSÅTGÄRDER" som finns på GD Handels webbplats: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2011/june/tradoc_148003.pdf. De berörda parterna måste uppge namn, adress, telefonnummer och giltig e-postadress (fungerande officiell företagsadress) och se till att e-posten läses varje dag. När kommissionen fått dessa kontaktuppgifter kommer all korrespondens att ske uteslutande via TRON.tdi eller e-post, såvida de berörda parterna inte uttryckligen ber att få alla dokument från kommissionen på annat sätt eller dokumentens art gör att rekommenderad post krävs. I det ovannämnda dokumentet finns närmare bestämmelser och information om korrespondens med kommissionen, inklusive de principer som gäller inlagor via TRON.tdi och e-post.

Kommissionens kontaktuppgifter:

European Commission
Directorate-General for Trade
Directorate G
Office: CHAR 04/039
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIEN

TRON.tdi: <https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/tdi>

E-post:

För dumpningsrelaterade frågor:

TRADE-APM-DUMPING@ec.europa.eu

För skaderelaterade frågor:

TRADE-APM-INJURY@ec.europa.eu

6. Tidsplan för undersökningen

Undersökningen kommer i enlighet med artikel 11.5 i grundförordningen normalt sett att slutföras inom 12 månader, och under alla omständigheter inom 15 månader, efter det att detta tillkännagivande har offentliggjorts.

7. Inlämnande av uppgifter

Berörda parter kan som regel endast lämna uppgifter inom de tidsfrister som anges i avsnitt 5 i detta tillkännagivande.

För att undersökningen ska kunna slutföras inom de fastställda tidsfristerna kommer kommissionen inte att beakta inlagor från berörda parter som lämnas in efter utgången av tidsfristen för att lämna synpunkter på det slutliga utlämnandet eller, i tillämpliga fall, efter utgången av tidsfristen för att lämna synpunkter på det ytterligare slutliga utlämnandet.

8. Möjlighet att lämna synpunkter på andra parters inlagor

För att garantera berörda parters rätt till försvar bör dessa ha möjlighet att lämna synpunkter på de uppgifter som lämnats av andra berörda parter. De får endast yttra sig om frågor som tagits upp i andra berörda parters inlagor och kan inte ta upp några nya frågor.

Synpunkter på de uppgifter som lämnats av andra berörda parter till följd av utlämnandet av de slutgiltiga avgörandena ska, om inget annat anges, lämnas inom fem dagar efter det att tidsfristen för att lämna synpunkter på de slutgiltiga avgörandena löpt ut. Om det förekommer ett ytterligare slutligt utlämnande ska andra berörda parter, om inget annat anges, lämna sina synpunkter till följd av detta ytterligare utlämnande inom en dag efter det att tidsfristen för att lämna synpunkter på detta ytterligare utlämnande löpt ut.

De angivna tidsfristerna påverkar inte kommissionens rätt att begära ytterligare uppgifter från berörda parter i de fall detta är motiverat.

9. Förlängning av de tidsfrister som anges i detta tillkännagivande

Förlängningar av de tidsfrister som anges i detta tillkännagivande kan beviljas på begäran av berörda parter som anger tillräcklig grund.

En eventuell förlängning av de tidsfrister som anges i detta tillkännagivande ska bara begäras under särskilda omständigheter och en sådan begäran kommer endast att beviljas om den är välmotiverad. En eventuell förlängning av tidsfristen för att besvara frågeformulär är vanligtvis begränsad till tre dagar och kan i regel inte överskrida sju dagar. Vad gäller de tidsfrister för inlämnande av andra uppgifter som anges i detta tillkännagivande ska förlängningar av dessa vara begränsade till tre dagar, såvida det inte kan påvisas att det föreligger särskilda omständigheter.

10. Bristande samarbete

Om en berörd part vägrar att ge tillgång till eller underlåter att lämna nödvändiga uppgifter inom tidsfristerna eller i betydande utsträckning hindrar undersökningen, kan enligt artikel 18 i grundförordningen positiva eller negativa avgöranden träffas på grundval av tillgängliga uppgifter.

Om det konstateras att en berörd part har tillhandahållit oriktiga eller vilseledande uppgifter, får dessa lämnas utan beaktande och tillgängliga uppgifter kan användas i stället.

Om en berörd part inte samarbetar eller endast delvis samarbetar och avgörandena därför i enlighet med artikel 18 i grundförordningen träffas på grundval av tillgängliga uppgifter, kan resultatet utfalla mindre gynnsamt för den berörda parten än om denna hade samarbetat.

Underlåtenhet att lämna svar i datoriserad form ska inte anses utgöra bristande samarbete, under förutsättning att den berörda parten kan visa att det skulle vara orimligt betungande eller medföra orimliga extrakostnader att lämna svar på det sätt som begärts. Den berörda parten bör i sådana fall omedelbart kontakta kommissionen.

11. Förhørsombud

De berörda parterna kan begära att förhørsombudet för handelspolitiska förfaranden ingriper. Förhørsombudet behandlar ansökningar om tillgång till ärendehandlingar, tvister rörande konfidentiell behandling av dokument, ansökningar om förlängning av tidsfrister och alla andra ansökningar rörande berörda parter eller tredje parter rätt till försvar som kan uppkomma under förfarandets gång.

Förhørsombudet kan anordna ett hörande och agera som medlare mellan den eller de berörda parterna och kommissionens avdelningar för att säkra att de berörda parterna har möjlighet att till fullo utöva sin rätt till försvar. En begäran om att bli hörd av förhørsombudet ska göras skriftligen och innehålla skälen till att parten önskar bli hörd. Förhørsombudet kommer att pröva skälen för begäran. Dessa höranden bör endast anordnas om frågan inte lösts med kommissionens avdelningar i vederbörlig ordning.

Varje begäran måste lämnas i god tid och så snart som möjligt för att förfarandet ska kunna genomföras på ett korrekt sätt. I detta syfte ska berörda parter begära att förhørsombudet ingriper så snart som möjligt efter det att den händelse som motiverar ett ingripande inträffat. När en begäran om att bli hörd lämnas utanför de tillämpliga tidsramarna kommer förhørsombudet även att undersöka orsakerna till den sena begäran, vilken typ av frågor som tas upp och vilken inverkan dessa frågor har på rätten till försvar, med vederbörlig hänsyn tagen till nödvändigheten av att säkerställa en god förvaltning och av att kunna slutföra undersökning i tid.

Mer information och kontaktuppgifter finns på förhørsombudets webbsidor på DG Handels webbplats: <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/contacts/hearing-officer/>.

12. Möjlighet att begära en översyn enligt artikel 11.3 i grundförordningen

Eftersom denna översyn vid giltighetstidens utgång inleds i enlighet med artikel 11.2 i grundförordningen, kommer den inte att leda till någon ändring av de gällande åtgärderna, utan till att dessa åtgärder upphävs eller bibehålls i enlighet med artikel 11.6 i grundförordningen.

Om en berörd part anser att det är befogat med en översyn av åtgärderna i syfte att få till stånd en ändring, kan denna part begära en översyn i enlighet med artikel 11.3 i grundförordningen.

Parter som önskar begära en sådan översyn, som i så fall utförs oberoende av den översyn vid giltighetstidens utgång som avses i detta tillkännagivande, kan kontakta kommissionen på ovanstående adress.

13. **Behandling av personuppgifter**

Alla personuppgifter som samlas in under undersökningens gång kommer att behandlas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 ⁽¹⁴⁾.

Ett meddelande om skydd av personuppgifter för att informera alla personer om behandlingen av personuppgifter inom ramen för kommissionens handelspolitiska verksamhet finns på GD Handels webbplats: (<http://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/trade-defence/>).

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

BILAGA

☐	Version "Sensitive"
☐	Version "For inspection by interested parties"
(Kryssa för det alternativ som gäller)	

**ÖVERSYN VID GILTIGHETSTIDENS UTGÅNG AV DE ANTIDUMPNINGSSÅTGÄRDER SOM
TILLÄMPAS PÅ IMPORT AV ASPARTAM MED URSPRUNG I FOLKREPUBLICEN KINA**

UPPGIFTER FÖR URVALET AV ICKE-NÄRSTÅENDE IMPORTÖRER

Detta formulär är avsett att hjälpa icke-närstående importörer att lämna de uppgifter för stickprovsförfarandet som avses i punkt 5.3.3 i tillkännagivandet om inledande.

Både versionen märkt "Sensitive" (version med känsliga uppgifter) och versionen märkt "For inspection by interested parties" (version som berörda parter kan begära att få ta del av) ska lämnas in till kommissionen i enlighet med tillkännagivandet om inledande.

1. NAMN OCH KONTAKTUPPGIFTER

Fyll i följande uppgifter om företaget:

Företagets namn	
Adress	
Kontaktperson	
E-postadress	
Telefonnummer	
Faxnummer	

2. OMSÄTTNING OCH FÖRSÄLJNINGSVOLYM

Uppge företagets totala omsättning i euro samt omsättning och vikt för importen till unionen respektive återförsäljningen på unionsmarknaden efter import från Folkrepubliken Kina under översynsperioden av aspartam enligt definitionen i tillkännagivandet om inledande, samt motsvarande vikt. Ange vilken viktenhet som använts.

	Ton	Värde i euro
Företagets totala omsättning i euro		
Import till unionen av den produkt som översynen gäller med ursprung i Folkrepubliken Kina		
Återförsäljning av den produkt som översynen gäller på unionsmarknaden efter import från Folkrepubliken Kina		

3. FÖRETAGETS OCH DE NÄRSTÅENDE FÖRETAGENS VERKSAMHET ⁽¹⁾

Redogör för den verksamhet som bedrivs av företaget och alla närstående företag (ange namn och i vilket förhållande de står till företaget) som ägnar sig åt tillverkning och/eller försäljning (på export och/eller på hemmamarknaden) av den produkt som översynen gäller. Det kan till exempel röra sig om inköp av, tillverkning på entreprenad av, bearbetning av eller handel med den produkt som översynen gäller.

Företagets namn och adress	Verksamhet	Förhållande

4. ÖVRIGA UPPGIFTER

Lämna övriga relevanta uppgifter som kan vara kommissionen till hjälp vid urvalet.

5. INTYGANDE

Genom att lämna ovanstående uppgifter samtycker företaget till att eventuellt ingå i urvalet. Om företaget väljs ut för att ingå i urvalet innebär detta att företaget måste besvara ett frågeformulär och tillåta att svaren kontrolleras på plats. Om företaget uppger att det inte samtycker till att eventuellt ingå i urvalet anses det inte ha samarbetat i undersökningen. Kommissionen kommer att grunda sina avgöranden beträffande icke-samarbetsvilliga importörer på tillgängliga uppgifter, vilket kan leda till att resultatet blir mindre gynnsamt för företaget än om det hade samarbetat.

Underskrift av bemyndigad tjänsteman:

Bemyndigad tjänstemans namn och befattning:

Datum:

_____

⁽¹⁾ I enlighet med artikel 127 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2447 av den 24 november 2015 om närmare regler för genomförande av vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen ska två personer anses vara närstående om a) de tillhör ledningen eller är styrelseledamöter i den andra personens företag, b) de är juridiskt erkända kompanjoner i någon affärsverksamhet, c) de är arbetsgivare och anställd, d) en tredje part äger, kontrollerar eller innehar direkt eller indirekt minst 5 % av utestående röstberättigande aktier eller andelar hos båda personerna, e) en av dem kontrollerar direkt eller indirekt den andra, f) båda två kontrolleras direkt eller indirekt av en tredje person, g) de tillsammans kontrollerar direkt eller indirekt en tredje person, eller h) de är medlemmar av samma familj (EUT L 343, 29.12.2015, s. 558). Personer ska anses tillhöra samma familj endast om de står i något av följande förhållanden till varandra: i) man och hustru, ii) förälder och barn, iii) syskon (hel- eller halvsyskon), iv) far- eller morförälder och barnbarn, v) farbror/morbror eller faster/moster och syskonbarn, vi) svärförälder och svärson eller svärdotter, vii) svåger och svågern. I enlighet med artikel 5.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen avses med *person* en fysisk eller juridisk person eller en sammanslutning av personer som enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning tillerkänns rättskapacitet utan att vara juridisk person (EUT L 269, 10.10.2013, s. 1).

Tillkännagivande om att giltighetstiden för vissa antidumpningsåtgärder snart kommer att löpa ut

(2021/C 303/10)

Efter offentliggörandet av ett tillkännagivande om att giltighetstiden snart kommer att löpa ut ⁽¹⁾, varefter ingen korrekt underbyggd begäran om översyn lämnats in, tillkännager kommissionen härmed att nedanstående antidumpningsåtgärd ska upphöra att gälla.

Detta tillkännagivande offentliggörs i enlighet med artikel 11.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1036 av den 8 juni 2016 om skydd mot dumpad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska unionen ⁽²⁾.

Produkt	Ursprungs- eller exportländer	Åtgärder	Hänvisning	Datum då åtgärden upphör att gälla ⁽¹⁾
Armeringsjärn med hög utmattningshållfasthet	Folkrepubliken Kina	Antidumpningstull	Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1246 av den 28 juli 2016 om införande av en slutgiltig antidumpningstull på import av armeringsjärn med hög utmattningshållfasthet med ursprung i Folkrepubliken Kina (EUT L 204, 29.7.2016, s. 70)	30.7.2021

⁽¹⁾ Åtgärden upphör att gälla vid midnatt det datum som anges i den här kolumnen.

⁽¹⁾ EUT C 366, 30.10.2020, s. 12

⁽²⁾ EUT L 176, 30.6.2016, s. 21

FÖRFARANDE FÖR GENOMFÖRANDE AV KONKURRENSPOLITIKEN

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

STATLIGT STÖD – ITALIEN

Statligt stöd SA.55678 (2019/NN) – Nytt lån till Alitalia

Uppmaning enligt artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt att inkomma med synpunkter

(Text av betydelse för EES)

(2021/C 303/11)

Genom den skrivelse, daterad den 28 februari 2020, som återges på det giltiga språket på de sidor som följer på denna sammanfattning, underrättade kommissionen Italien om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt avseende ovannämnda åtgärd.

Berörda parter kan inom en månad från dagen för offentliggörandet av denna sammanfattning och den därpå följande skrivelsen inkomma med sina synpunkter på det stöd avseende vilket kommissionen inleder förfarandet. Synpunkterna ska sändas till följande adress:

Europeiska kommissionen
Generaldirektoratet för konkurrens
Registreringsenheten för statligt stöd
1049 Bruxelles/Brussel
Fax +32 22961242
Stateaidgreffe@ec.europa.eu

Synpunkterna kommer att meddelas Italien. Den tredje part som inkommer med synpunkter kan skriftligen begära konfidentiell behandling av sin identitet, med angivande av skälen för begäran.

SAMMANFATTNING

Förfarande

I november 2019 ingavs två klagomål till kommissionen avseende ett nytt statligt lån på 400 miljoner euro (*lånet på 400 miljoner euro*) som Italien beviljat Alitalia S.A.I. S.p.A. in amministrazione straordinaria (*Alitalia SAI*) och Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria (*Cityliner*) (tillsammans *Alitalia*).

De klagande hävdade att lånet var olagligt och utgjorde oförenligt statligt stöd eftersom det beviljades och betalades ut utan att anmälas, och med tanke på Alitalias ekonomiska situation och dess historia skulle ingen marknadsekonomisk kreditgivare ha varit villig att bevilja ett sådant lån.

Italien har tidigare, i maj 2017, beviljat Alitalia ett lån på 600 miljoner euro. Samma månad lämnade tre flygbolag in formella klagomål om att lånet utgjorde stöd. Det lånet, som beviljats av staten, skulle återbetalas senast den 5 november 2017, då Alitalias tillgångar skulle ha avyttras. Eftersom denna avyttring dock misslyckades beviljade Italien Alitalia ett

ytterligare lån på 300 miljoner euro i oktober 2017. I januari 2018 anmälde Italien dessa två lån på 900 miljoner euro (*de 900 miljonerna euro*) som undsättningsstöd enligt riktlinjerna för undsättning och omstrukturering ⁽¹⁾. I april 2018 inledde kommissionen ett formellt granskningsförfarande och konstaterade preliminärt att de 900 miljonerna euro utgjorde stöd och att det fanns allvarliga tvivel om att det kunde anses vara förenligt med den inre marknaden. Granskningen pågår fortfarande.

Beskrivning av det stöd avseende vilket kommissionen inleder förfarandet

Den 26 oktober 2019 antog Italien lagdekret nr 124 om beviljande av ett lån på 400 miljoner euro under 2019 till Alitalia och till andra företag i samma koncern som också står under tvångsförvaltning (Cityliner).

Den 2 december 2019 upphävde och ersatte lagdekret nr 137 "Brådskande åtgärder för att säkerställa driftskontinuitet hos Alitalia – Società Aerea Italiana S.p.A. och Alitalia Cityliner S.p.A. som står under tvångsförvaltning" ⁽²⁾ artikel 54 i lagdekret nr 124/2019 och bekräftade beviljandet av lånet på 400 miljoner euro enligt artikel 54 i lagdekret nr 124/2019. Den 30 januari 2020 ändrades och omvandlades lagdekret 137/2019 till lag genom lag nr 2 "Omvandling till lag, med ändringar, av lagdekretet av den 2 december 2019, nr 137, om fastställande av brådskande åtgärder för att säkerställa driftskontinuitet hos Alitalia – Società Aerea Italiana S.p.A. och Alitalia Cityliner S.p.A. som står under tvångsförvaltning" (lag 2/2020) ⁽³⁾.

Den 16 december 2019 skickade kommissionen en skrivelse till Italien i vilken den vidarebefordrade det andra klagomålet till de italienska myndigheterna och, i avsaknad av svar från de italienska myndigheterna på den begäran om upplysningar som skickades den 12 november 2019, begärde kommissionen ett omedelbart svar på den begäran om upplysningar som skickades den 12 november 2019, om myndigheterna skulle ha några synpunkter. Italien svarade den 6 januari 2020.

Italien har anmält lånet i enlighet med artikel 108.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*).

Bedömning av åtgärden

Kommissionen anser preliminärt att åtgärden kan utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

På grundval av de uppgifter som kommissionen förfogar över anser kommissionen i synnerhet att lånet på 400 miljoner euro kan ha gett Alitalia en ekonomisk fördel i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Kommissionen betvivlar att kriteriet om en marknadsekonomisk aktör är tillämpligt i detta fall, eller att Italien under alla omständigheter agerade som en marknadsekonomisk aktör, vägledd av lönsamhetsskäl, genom att bevilja Alitalia lånet på 400 miljoner euro, bland annat med tanke på följande:

- Alitalias senaste finansiella historik, särskilt underlåtenheten att återbetala något av de 900 miljoner euro som beviljades 2017 eller att betala ränta på detta belopp.
- Alitalias negativa kassaflöde.
- Avsaknaden av bevis för Alitalias kreditvärdighet på marknaden.
- Avsaknaden av en kontrafaktisk analys av statens intresse av att öka sin exponering mot Alitalia för att säkra försäljningen av dess tillgångar jämfört med det scenario i vilket Alitalia likvideras, vilket sannolikt skulle ha blivit följden om lånet på 400 miljoner euro inte hade beviljats.

Italien har inte lämnat några uppgifter som gör det möjligt för kommissionen att bedöma förenligheten för lånet på 400 miljoner euro.

⁽¹⁾ Meddelande från kommissionen – Riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter (EUT C 249, 31.7.2014, s. 1).

⁽²⁾ Decreto Legge 2 Dicembre 2019, n. 137 "Misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia - Società Aerea Italiana S.p.A. e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria", Official Journal 2 december 2019 n. 282.

⁽³⁾ Legge 30 Gennaio 2020, n. 2 "Conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 2 dicembre 2019, n. 137, recante misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia - Società Aerea Italiana S.p.A. e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria" (GU Serie Generale no. 25, 31 januari 2020).

Eftersom kommissionen anser att Alitalia är ett företag i svårigheter i den mening som avses i riktlinjerna för undsättning och omstrukturering kan kommissionen endast bedöma om lånet på 400 miljoner euro är förenligt med den gemensamma marknaden som undsättnings- och omstrukturingsstöd i den mening som avses i riktlinjerna för undsättning och omstrukturering. I dessa riktlinjer anges regler och villkor som ska tillämpas vid bedömningen av förenligheten för stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter i enlighet med artikel 107.3 c i EUF-fördraget. Kommissionen har dragit den preliminära slutsatsen att det finns tvivel om åtgärdernas förenlighet med den inre marknaden enligt artikel 107.3 c i EUF-fördraget, bland annat av följande skäl.

Italien har inte lagt fram några bevis för att lånet på 400 miljoner euro beviljades för att bidra till ett väldefinierat mål av gemensamt intresse att förhindra sociala problem eller korrigera marknadsmisslyckanden genom att återställa företagets långsiktiga lönsamhet.

Fastställandet av målet av gemensamt intresse är en förutsättning för analysen av ett antal andra förenlighetskriterier som anges i avsnitt 3 i riktlinjerna för undsättning och omstrukturering. I detta skede av förfarandet kan det därför inte visas att det krävdes ett statligt ingripande för att uppnå ett sådant mål, att stödet var lämpligt, att stimulans-effekten hade uppnåtts, att stödet var begränsat till vad som var absolut nödvändigt och att det inte hade några otillbörliga negativa effekter på konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna.

Om det dessutom har gått mindre än tio år sedan stödmottagaren tidigare beviljades undsättningsstöd, omstrukturingsstöd eller tillfälligt omstrukturingsstöd, tillåter kommissionen inte ytterligare stöd (engångsvillkoret). Med tanke på att Alitalia kan ha fått undsättningsstöd i form av lån på 900 miljoner euro som beviljades 2017, vilket förklarades i 2018 års beslut om att inleda förfarandet, hyser kommissionen allvarliga tvivel om att engångsvillkoret har respekterats.

Av de skäl som anges ovan tvivlar kommissionen på att åtgärden i fråga är förenlig med den inre marknaden och har därför beslutat att inleda det formella granskningsförfarandet avseende lånet på 400 miljoner euro.

I enlighet med artikel 16 i rådets förordning (EU) 2015/1589 (*) kan allt olagligt stöd återkrävas från mottagaren.

(*) Rådets förordning (EU) 2015/1589 av den 13 juli 2015 om tillämpningen av artiklarna 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på vissa slag av övergripande statligt stöd (EUT L 248, 24.9.2015, s. 9).

SJÄLVA SKRIVELSEN

Con la presente la Commissione desidera informare l'Italia che, dopo avere esaminato le informazioni a sua disposizione relative al prestito in oggetto, ha deciso di avviare il procedimento di cui all'articolo 108, paragrafo 2, del trattato sul funzionamento dell'Unione europea ("TFUE").

1. PROCEDIMENTO

- (1) Nel maggio 2017 Alitalia - Società Aerea Italiana S.p.A. in amministrazione straordinaria ("Alitalia SAI") e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria ("Cityliner", una controllata regionale interamente detenuta da Alitalia) sono state poste in amministrazione straordinaria ai sensi della normativa nazionale in materia di insolvenza con decreti del ministero dello Sviluppo economico italiano, rispettivamente del 2 e del 12 maggio 2017, e dichiarate insolventi con sentenze rese dal Tribunale di Civitavecchia l'11 e il 26 maggio 2017. Ai fini della presente decisione, Alitalia SAI e Cityliner sono congiuntamente citate come "Alitalia".
- (2) Il 26 ottobre 2019 l'Italia ha adottato il decreto-legge n. 124 "Disposizioni urgenti in materia fiscale e per esigenze indifferibili" ("decreto-legge 124/2019")⁽⁵⁾ il cui articolo 54 dispone la concessione, nel corso del 2019, di un prestito di 400 milioni di EUR a favore di Alitalia (il "prestito del 2019").
- (3) Il 7 novembre 2019 un'impresa che desidera rimanere anonima ha presentato alla Commissione una denuncia (la "prima denuncia") con la quale asseriva che, con il prestito del 2019, l'Italia aveva concesso un aiuto di Stato illegale e incompatibile ad Alitalia.
- (4) Poiché il prestito del 2019 non era stato notificato, il 7 novembre 2019 la Commissione ha iscritto la denuncia nel registro degli aiuti di Stato non notificati.
- (5) Il 12 novembre 2019 la Commissione ha inviato alle autorità italiane una richiesta di informazioni relativa al presunto aiuto di Stato a favore di Alitalia con allegata la prima denuncia affinché potessero formulare le loro osservazioni al riguardo.
- (6) Il 27 novembre 2019 una seconda impresa che desidera rimanere anonima ha presentato alla Commissione una denuncia (la "seconda denuncia") di contenuto analogo alla prima, ovvero nella quale si asseriva che il prestito del 2019 costituiva un aiuto di Stato illegale e incompatibile.
- (7) Il 2 dicembre 2019, il decreto-legge n. 137 "Misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia - Società Aerea Italiana S.p.A. e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria" ("decreto-legge 137/2019")⁽⁶⁾ ha abrogato l'articolo 54 del decreto-legge 124/2019 e l'ha sostituito con una nuova disposizione che conferma la concessione del prestito del 2019.
- (8) Il 16 dicembre 2019 la Commissione ha inviato alle autorità italiane una lettera con la quale trasmetteva loro la seconda denuncia affinché potessero presentare eventuali osservazioni al riguardo e sollecitava una risposta immediata alla richiesta di informazioni del 12 novembre 2019.
- (9) Il 6 gennaio 2020 l'Italia ha replicato alla lettera della Commissione del 16 dicembre 2019. Nella risposta l'Italia ha fornito una sintesi dei principali sviluppi finanziari riguardanti Alitalia negli ultimi mesi del 2019 e ha affrontato alcuni punti sollevati nelle denunce in merito ai prestiti del 2019.

⁽⁵⁾ Decreto-legge 26 ottobre 2019, n. 124, "Disposizioni urgenti in materia fiscale e per esigenze indifferibili" (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 252 del 26 ottobre 2019).

⁽⁶⁾ Decreto-legge 2 dicembre 2019, n. 137, "Misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia - Società Aerea Italiana S.p.A. e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria" (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 282 del 2 dicembre 2019).

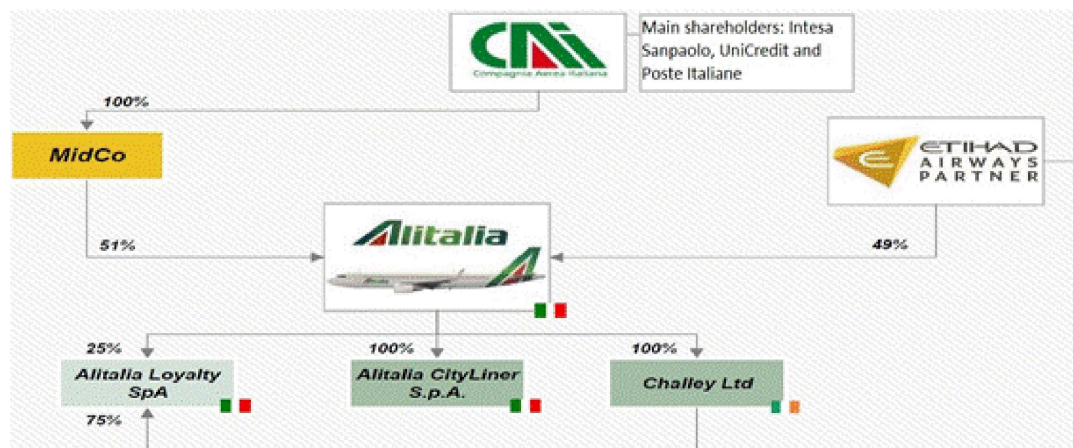
- (10) Il 30 gennaio 2020 la legge n. 2, "Conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 2 dicembre 2019, n. 137, recante misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia – Società Aerea Italiana S.p.A. e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria" (la "legge 2/2020") ⁽⁷⁾, ha modificato e convertito il decreto-legge 137/2019.

2. IL BENEFICIARIO DEL PRESTITO DEL 2019

- (11) Il beneficiario del prestito del 2019 è Alitalia come definita al punto (1), ossia Alitalia SAI e Cityliner.
- (12) Alitalia SAI è una società operante nel settore del trasporto aereo, con sede a Fiumicino (Roma). È detenuta al 49 % da Etihad Investment Holding Company LLC e al 51 % da MIDCO S.p.A. ("Midco"), la quale, a sua volta, è di proprietà al 100 % di Compagnia Aerea Italiana S.p.A. ("CAI").
- (13) Quando è stata posta in amministrazione straordinaria, Alitalia SAI deteneva la totalità del capitale azionario di Alitalia Cityliner e di Challey Ltd ("Challey").
- (14) Cityliner è una compagnia aerea regionale interamente di proprietà di Alitalia SAI ⁽⁸⁾, che opera in qualità di fornitore di capacità di trasporto (*capacity provider*) per Alitalia SAI ⁽⁹⁾ coprendo una parte della rete a corto raggio.
- (15) Challey è una sub-holding con sede in Irlanda che controlla diverse altre sub-holding, anch'esse con sede in Irlanda (congiuntamente: le "controllate irlandesi"), le quali possiedono l'intera flotta di aeromobili registrati in Irlanda utilizzata sia da Alitalia SAI che da Cityliner nonché partecipazioni di minoranza in altre società partecipate. Cityliner è un'impresa "captive" il cui reddito e rendimento finanziario dipendono direttamente dalla società madre, Alitalia SAI, la quale è il partner commerciale quasi esclusivo di Cityliner. Challey e le controllate irlandesi non sono in amministrazione straordinaria. Il grafico 1 illustra la struttura dell'azionariato di Alitalia e la tabella 1 mostra l'azionariato di Compagnia Aerea Italiana S.p.A. ("CAI" ⁽¹⁰⁾), che detiene il 51 % di Alitalia SAI tramite Midco al 16 ottobre 2017.

Grafico 1

Struttura dell'azionariato del gruppo Alitalia

⁽⁷⁾ Legge 30 gennaio 2020, n. 2, "Conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 2 dicembre 2019, n. 137, recante misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia – Società Aerea Italiana S.p.A. e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria" (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 25 del 31 gennaio 2020).

⁽⁸⁾ Cfr. il decreto del ministro dello Sviluppo economico del 12 maggio 2017, con il quale Cityliner è ammessa alla procedura di amministrazione straordinaria, accessibile al pubblico sul sito Internet dell'amministrazione straordinaria: www.falccoweb.it/home/pdf/alitalia/estensione_procedura.pdf.

⁽⁹⁾ Cfr. il punto 85 a pagina 55 e segg. della "Relazione sulle cause di insolvenza di Alitalia e Cityliner" del 26 gennaio 2018 redatta dai commissari straordinari e pubblicata sul sito Internet della procedura di amministrazione straordinaria di Alitalia: http://www.falccoweb.it/home/pdf/alitalia/relazione_cause_insolvenza.pdf.

⁽¹⁰⁾ Tra gli azionisti principali di CAI con una partecipazione pari o inferiore all'1 % figurano Factorit S.p.A. (1 %), Macca Srl (0,96 %) e la quota residua di Air France-KLM (0,73 % rispetto al 25 % nel 2009).

Tabella 1

Struttura dell'azionariato di CAI, maggio 2019 Per quanto noto alla Commissione, la struttura dell'azionariato rimane invariata.

Struttura dell'azionariato di CAI, maggio 2019	Azionisti
Unicredit S.p.A	36,59
Intesa Sanpaolo	27,48
Banca Popolare di Sondrio Società Cooperativa per Azioni	9,11
Atlantia S.p.A	6,52
Banca Monte dei Paschi di Siena S.p.A	6,11
MPS Leasing & Factoring S.p.A	3,97
IMMSI S.p.A	2,18
Poste Italiane S.p.A	2,02
PIRELLI & C.S.P.A.	1,4
Altri azionisti con meno dell'1%	4,62
Totale	100

- (16) Dall'acquisizione da parte di CAI S.p.A. nel 2008, il gruppo Alitalia ha costantemente registrato perdite. Ciò si riflette nella situazione finanziaria di Alitalia SAI e Cityliner che costituiscono la maggior parte delle attività finanziarie del gruppo. All'inizio del 2017 il gruppo Alitalia ha cercato di rimettersi in carreggiata con un ambizioso piano di riduzione dei costi di oltre [...] di EUR (il "piano di risanamento"), gestito principalmente dal suo azionista esistente Etihad, che avrebbe dovuto spianare la strada a un finanziamento supplementare (2 miliardi di EUR, di cui 900 milioni di EUR di fondi nuovi). Il piano di risanamento doveva essere attuato mediante una procedura prefallimentare ⁽¹⁾ per la quale ⁽²⁾ era necessario ottenere l'accordo del personale ⁽³⁾. L'accordo è stato tuttavia respinto in esito a un referendum aziendale tenutosi il 24 aprile 2017, poiché le misure proposte per ridurre i costi del lavoro prevedevano, tra l'altro, un taglio salariale medio del [...] %. Dato che non è stato possibile attuare il piano di risanamento e gli azionisti non hanno apportato finanziamenti supplementari, Alitalia ha dichiarato fallimento a norma della legge fallimentare italiana.
- (17) Di conseguenza, nel maggio 2017 (cfr. il punto (1)) Alitalia SAI è stata posta in amministrazione straordinaria ⁽⁴⁾ e dichiarata insolvente con sentenza del Tribunale di Civitavecchia.

⁽¹⁾ Articolo 67 del Regio Decreto 16 marzo 1942, n. 267 — Disciplina del fallimento, del concordato preventivo, dell'amministrazione controllata e della liquidazione coatta amministrativa (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 81 del 6 aprile 1942) (la "legge fallimentare italiana").

⁽²⁾ Un "piano attestato di risanamento" a norma dell'articolo 67, comma 3, lettera d), della legge fallimentare italiana è una procedura per le imprese che si trovano in difficoltà finanziarie temporanee, ovvero difficoltà finanziarie che possono essere superate data la loro specifica natura reversibile e la disponibilità di risorse adeguate. Secondo tale procedura, gli sforzi di risanamento sono gestiti dall'impresa e non dal giudice.

⁽³⁾ Secondo la relazione dei commissari straordinari dell'11 luglio 2018, al 31 dicembre 2017, il gruppo Alitalia registrava 11 755 contratti di lavoro corrispondenti a 10 871 dipendenti a tempo pieno occupati presso Alitalia S.p.A. e Cityliner. Il 31 dicembre 2016 vi erano 10 781 equivalenti a tempo pieno alle dipendenze del gruppo Alitalia.

⁽⁴⁾ Alitalia e Cityliner sono state poste in amministrazione straordinaria ai sensi del decreto-legge 23 dicembre 2003, n. 347, "Misure urgenti per la ristrutturazione industriale di grandi imprese in stato di insolvenza (Gazzetta Ufficiale - Serie generale n. 298 del 24 dicembre 2003) in combinato disposto con il decreto legislativo 8 luglio 1999, n. 270. "Nuova disciplina dell'amministrazione straordinaria delle grandi imprese in stato di insolvenza, a norma dell'articolo 1 della legge 30 luglio 1998, n. 274" (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 185 del 9 agosto 1999). Il decreto legislativo 8 luglio 1999, n. 270 disciplina la procedura di amministrazione straordinaria, ovvero una procedura di insolvenza per le grandi imprese finalizzata al salvataggio e alla conservazione del loro valore attraverso la prosecuzione delle attività fino alla ristrutturazione o alla cessione degli attivi. Le imprese sono ammesse all'amministrazione straordinaria solo qualora si ritenga possibile che ritrovino una situazione di redditività economica.

- (18) Alitalia SAI ha controllato la gestione di Cityliner e ne ha coordinato le attività fino all'ammissione alla procedura di amministrazione straordinaria. In seguito all'insolvenza di Alitalia SAI, anche Cityliner è stata dichiarata insolvente ⁽¹⁵⁾ e, ai sensi delle disposizioni che consentivano l'estensione dell'amministrazione straordinaria alle società del gruppo Alitalia ⁽¹⁶⁾, è stata ammessa all'amministrazione straordinaria.

3. IL PRESTITO DEL 2019

- (19) Il prestito del 2019 è stato disposto dall'articolo 54 del decreto-legge 124/2019 (cfr. il punto (2)). Si tratta di un prestito di 400 milioni di EUR concesso a favore di Alitalia.
- (20) Ai sensi dell'articolo 54 del decreto-legge 124/2019, il prestito del 2019 è prioritario rispetto a ogni altro debito contratto da Alitalia in amministrazione straordinaria e rispetto a tutti i debiti contratti prima che Alitalia fosse posta in amministrazione straordinaria. Il prestito del 2019 è concesso con applicazione di interessi al tasso Euribor a sei mesi, maggiorato di 1 000 punti base, ed è da restituirsi entro sei mesi dall'erogazione.
- (21) Il 2 dicembre 2019 l'Italia ha adottato il decreto-legge 137/2019 (cfr. il punto (7)) che abroga e sostituisce l'articolo 54 del decreto-legge 124/2019. Il decreto-legge 137/2019 ha in sostanza ripreso le disposizioni su cui si fonda il prestito del 2019, specificando ad integrazione che lo scopo del prestito era di consentire di pervenire al trasferimento dei complessi aziendali facenti capo ad Alitalia. Il decreto-legge 137/2019 disponeva altresì che il programma di cessione fosse integrato da un piano di riorganizzazione volto a ristrutturare e razionalizzare le attività aziendali di Alitalia; tale piano doveva essere elaborato dal commissario straordinario ed era soggetto all'approvazione del ministero dello Sviluppo economico ai sensi dell'articolo 60 del decreto legislativo 8 luglio 1999, n. 270, "Nuova disciplina dell'amministrazione straordinaria delle grandi imprese in stato di insolvenza, a norma dell'articolo 1 della legge 30 luglio 1998, n. 274" ⁽¹⁷⁾. Il termine per espletare la procedura necessaria per pervenire al trasferimento dei complessi aziendali di Alitalia, a seguito dell'esecuzione del piano di riorganizzazione, è stato fissato al 31 maggio 2020.
- (22) Con decreto del ministero dello Sviluppo economico di concerto con il ministero dell'Economia e delle finanze, del 21 dicembre 2019, è stata disposta l'erogazione integrale ad Alitalia del prestito del 2019.
- (23) La legge 30 gennaio 2020, n. 2, ha convertito il decreto-legge 137/2019. La legge 2/2020 apporta le seguenti modificazioni al decreto-legge 137/2019: i) precisa che il prestito e gli interessi devono essere rimborsati entro sei mesi dall'erogazione; ii) dispone che il programma elaborato dall'organo commissariale tenga conto dei livelli occupazionali e dell'unità operativa dei complessi aziendali.

4. INFORMAZIONI GENERALI

- (24) Prima dell'erogazione del prestito del 2019, nel maggio 2017 l'Italia aveva concesso ad Alitalia un prestito di 600 milioni di EUR ⁽¹⁸⁾ che nell'ottobre 2017 era stato integrato da un prestito aggiuntivo di 300 milioni di EUR (i "prestiti del 2017"). La restituzione dei prestiti del 2017 era prevista rispettivamente entro il 5 novembre 2017 e il 31 dicembre 2018.
- (25) Al fine di elaborare il programma di cui all'articolo 54 del decreto legislativo 270/1999, i commissari straordinari hanno pubblicato nel maggio 2017 un invito per la raccolta di manifestazioni di interesse per l'acquisizione o la ristrutturazione dei complessi aziendali di Alitalia ⁽¹⁹⁾. Nell'agosto 2017 i commissari straordinari hanno inoltre lanciato una procedura di cessione, in un primo momento cercando di cedere le attività Alitalia attraverso una procedura di manifestazione di interesse. Il termine per il completamento della procedura di manifestazione di interesse al fine di consentire la cessione dei complessi aziendali facenti capo ad Alitalia è stato rinviato più volte e la procedura è stata infine convertita in una procedura negoziata. Le date di

⁽¹⁵⁾ Cfr. la pagina 57 e segg. della "Relazione sulle cause di insolvenza di Alitalia e Cityliner", del 26 gennaio 2018, redatta dai commissari straordinari; cfr. anche la sentenza del 26 maggio 2019 che dichiara l'insolvenza di Cityliner. Tali documenti sono consultabili pubblicamente: http://www.fallcoweb.it/home/pdf/alitalia/sentenza_cityliner.pdf; http://www.fallcoweb.it/home/pdf/alitalia/relazione_cause_insolvenza.pdf

⁽¹⁶⁾ Come previsto all'articolo 81 del decreto-legge 270/1999. Cfr. il punto 1.

⁽¹⁷⁾ Cfr. la nota 1.

⁽¹⁸⁾ Il prestito iniziale del 2017 a favore di Alitalia era stato disposto dal decreto-legge 2 maggio 2017, n. 55 ("Misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia S.p.A.") (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 100 del 2 maggio 2017). Sebbene il decreto-legge 55/2017 sia scaduto e sia divenuto nullo perché non convertito in legge entro il termine previsto, i suoi effetti sono stati mantenuti dalla legge 21 giugno 2017, n. 96.

⁽¹⁹⁾ Conformemente agli orientamenti previsti dal decreto legislativo 270/1999, articolo 27, comma 2, lettere a), b) e b bis).

scadenza per il rimborso dei prestiti del 2017 sono state sincronizzate ⁽²⁰⁾ e prorogate diverse volte. Da ultimo il decreto-legge 30 aprile 2019, n. 34 ⁽²¹⁾ ha disposto, tra l'altro, la proroga del rimborso dei prestiti del 2017 fino a quando i compendi aziendali di Alitalia non sarebbero stati ceduti dall'amministrazione straordinaria e ha sospeso l'ulteriore cumulo di interessi sui prestiti del 2017.

- (26) A ogni proroga delle date di scadenza del rimborso dei prestiti del 2017 è corrisposto il rinvio del relativo termine per l'espletamento della procedura della cessione dei complessi aziendali di Alitalia. Il termine per presentare un'offerta vincolante è stato rinviato a più riprese, da ultimo al 21 novembre 2019. Poiché entro tale termine non sono presentate offerte vincolanti, la summenzionata procedura di cessione è stata considerata fallita ⁽²²⁾.
- (27) Il 2 dicembre 2019, con il decreto-legge 137/2019, è stato disposto di adottare una nuova procedura di cessione da associare a un piano di riorganizzazione e di espletare entro il 31 maggio 2020 le procedure necessarie per la cessione dei complessi aziendali di Alitalia a seguito dell'attuazione di detto piano.

5. SINTESI DELLA DECISIONE DI AVVIO DEL PROCEDIMENTO DEL 2018 RELATIVA AI PRESTITI DEL 2017

- (28) Nel 2017 e nel 2018 la Commissione ha ricevuto una serie di denunce nelle quali si asseriva che i prestiti del 2017 e le rispettive proroghe costituivano aiuti di Stato illegali e incompatibili.
- (29) Il 23 gennaio 2018 l'Italia ha notificato i prestiti del 2017 come aiuti per il salvataggio ai sensi degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione di imprese non finanziarie in difficoltà (gli "orientamenti per il salvataggio e la ristrutturazione") ⁽²³⁾.
- (30) Con lettera del 23 aprile 2018, la Commissione ha informato l'Italia della propria decisione di avviare il procedimento a norma dell'articolo 108, paragrafo 2, del TFUE, in relazione ai prestiti del 2017 (la "decisione di avvio del procedimento del 2018") ⁽²⁴⁾.
- (31) La Commissione ha concluso in via provvisoria che: i) i prestiti del 2017 possono aver costituito aiuti di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE; ii) sussistevano seri dubbi circa la compatibilità con il mercato interno dei prestiti del 2017.
- (32) In particolare, a parere della Commissione era possibile che i prestiti del 2017 avessero conferito un vantaggio economico ad Alitalia ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE. A parere della Commissione, le autorità italiane non avevano suffragato con elementi di prova l'affermazione secondo cui, nel concedere i prestiti del 2017, l'Italia avrebbe agito come un operatore in un'economia di mercato.
- (33) La Commissione ha ritenuto che Alitalia fosse un'impresa in difficoltà ai sensi degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione ed è giunta in via provvisoria alla conclusione che sussistevano seri dubbi circa la compatibilità dei prestiti del 2017 con il mercato interno.

6. LA POSIZIONE DELLE DENUNCIANTI IN MERITO AL PRESTITO DEL 2019

- (34) Nelle loro osservazioni relative al prestito del 2019, le denuncianti sostengono che tale prestito costituisce un aiuto di Stato illegale e incompatibile.

⁽²⁰⁾ Tramite il decreto-legge 27 aprile 2018, n. 38.

⁽²¹⁾ Decreto-legge 30 aprile 2019, n. 34, "Misure urgenti di crescita economica e per la risoluzione di specifiche situazioni di crisi" (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 100 del 30 aprile 2019). Il decreto-legge 34/2019 è stato convertito dalla legge 28 giugno 2019, n. 58 (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 151 del 29 giugno 2019 - Suppl. Ordinario n. 26).

⁽²²⁾ Nelle osservazioni presentate il 6 gennaio 2020, al punto 2, lettera b), le autorità italiane hanno dichiarato che non era loro pervenuta alcuna offerta finale entro il termine stabilito dalla legge. La notizia è stata diffusa anche dalla stampa: si veda ad esempio "Il Corriere della sera" del 21 novembre 2019: "Alitalia, il salvataggio salta ancora: ottavo rinvio per la cordata"; "la Repubblica" del 20 novembre 2019: "Si ferma la cordata Fs-Atlantia. Alitalia verso l'ottavo rinvio"; "la Repubblica" del 26 novembre 2019: "Alitalia, la resa del governo. Patuanelli: la soluzione di mercato non c'è".

⁽²³⁾ Comunicazione della Commissione — Orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione di imprese non finanziarie in difficoltà (GU C 249 del 31.7.2014, pag. 1).

⁽²⁴⁾ Aiuti di Stato — Italia — Aiuto di Stato SA.48171 (2018/C) (ex 2018/NN, ex 2017/FC) — Presunto aiuto di Stato a favore di Alitalia — Invito a presentare osservazioni a norma dell'articolo 108, paragrafo 2, del trattato sul funzionamento dell'Unione europea (C/2018/2357) (GU C 256, del 20.7.2018, pag. 4).

- (35) Le denunciati affermano che il prestito del 2019 costituisce un aiuto di Stato poiché il governo italiano non ha agito come un investitore operante in un'economia di mercato. Dato che, nonostante i prestiti del 2017, la situazione economica di Alitalia non è migliorata, e alla luce della storia di Alitalia, secondo le denunciati i dubbi già espressi dalla Commissione nella decisione di avvio del 2018 sui prestiti del 2017 si applicherebbero a maggior ragione al prestito del 2019 ⁽²⁵⁾. A loro avviso, nessun investitore operante in un'economia di mercato attento ai problemi di redditività sarebbe stato infatti disposto ad aumentare la propria esposizione creditizia fornendo tali nuovi finanziamenti senza garanzia alcuna in merito alla remunerazione del capitale investito.
- (36) Le denunciati ritengono che il prestito statale concesso dal governo italiano ad Alitalia abbia senza alcun dubbio conferito un vantaggio ad Alitalia, abbia inciso in modo rilevante sugli scambi tra Stati membri e falsato la concorrenza, dato che Alitalia è in concorrenza con altre compagnie aeree dell'UE. A loro parere, il prestito del 2019 avrebbe di fatto consentito alla società di rimanere operativa nonostante il protrarsi della difficile situazione finanziaria e di mantenere e persino aumentare la propria quota di mercato grazie all'incremento delle capacità e all'apertura di determinate rotte, mettendola così in grado di continuare ad applicare una politica tariffaria più aggressiva di quella che avrebbe potuto praticare senza il prestito del 2019 e causando gravi danni alle società concorrenti che operavano sulle medesime rotte senza sovvenzioni pubbliche.
- (37) In particolare, le denunciati sottolineano che, nonostante i cospicui contributi pubblici ricevuti, Alitalia non è stata in grado di effettuare alcuna ristrutturazione, non riuscendo a diventare redditizia né a ridurre i costi o i debiti.
- (38) Le denunciati sostengono che il prestito del 2019 è incompatibile con il mercato interno. Diversi criteri di compatibilità definiti negli orientamenti per il salvataggio e la ristrutturazione non sono stati rispettati.

7. LA POSIZIONE DELLE AUTORITÀ ITALIANE IN MERITO AL PRESTITO DEL 2019

- (39) Il 6 gennaio 2020 l'Italia ha risposto a una serie di punti sollevati nelle denunce, asserendo al contempo che il prestito del 2019 rappresenta un sostegno finanziario a favore di Alitalia. In primo luogo, l'Italia ha affermato che lo strumento giuridico oggetto delle denunce, vale a dire il decreto-legge 124/2019, non era stato convertito in legge ed era pertanto privo di efficacia *ab initio*. Secondo l'Italia lo strumento giuridico alla base del prestito del 2019 è il decreto-legge 137/2019, il cui oggetto è diverso da quello del decreto-legge 124/2019, in quanto il nuovo finanziamento ivi previsto era subordinato al ripristino della redditività a lungo termine attraverso la cessione della società ristrutturata. Le denunce sarebbero pertanto prive di oggetto.
- (40) A parere dell'Italia il prestito del 2019 non costituiva un aiuto illegale, bensì una tranche supplementare dell'aiuto notificato nel gennaio 2018 (cfr. il punto (29)), rappresentando quindi un'estensione dei prestiti del 2017. Secondo l'Italia, tale prestito non era pertanto soggetto all'obbligo di sospensione dell'aiuto ai sensi dell'articolo 108, paragrafo 3, del TFUE. Di conseguenza, l'Italia ha espresso il parere che il prestito del 2019 debba essere esaminato nell'ambito dell'indagine aperta con la decisione di avvio del procedimento del 2018.

8. VALUTAZIONE

8.1. Osservazioni preliminari

- (41) La Commissione è dell'avviso che anche se le denunce fossero ritenute senza oggetto, tale conclusione non avrebbe alcun effetto materiale sulla presente indagine. A norma dell'articolo 12 del regolamento (UE) 2015/1589 del Consiglio, del 13 luglio 2015, recante modalità di applicazione dell'articolo 108 del trattato sul funzionamento dell'Unione europea ⁽²⁶⁾ (il "regolamento di procedura"), la Commissione può, di propria iniziativa, esaminare informazioni su presunti aiuti illegali provenienti da qualsiasi fonte.
- (42) Inoltre, l'Italia ha sostenuto che il prestito del 2019 è in realtà una tranche aggiuntiva dei prestiti del 2017 e che pertanto la Commissione dovrebbe esaminare il prestito del 2019 nell'ambito dell'indagine aperta con decisione di avvio del 2018.

⁽²⁵⁾ La denuncia contiene copia di un'intervista al vicepresidente della Banca europea per gli investimenti, pubblicata da Radiocor Economia il 26 settembre 2019, in cui si affermava che Alitalia non aveva ancora le caratteristiche necessarie per essere finanziabile dalle banche.

⁽²⁶⁾ GUL 248 del 24.9.2015, pag. 9.

- (43) Per corroborare tale argomentazione, l'Italia ha richiamato il punto 81 della comunicazione della Commissione sulla nozione di aiuto di Stato ⁽²⁷⁾, il quale dispone che "più interventi consecutivi dello Stato possono essere considerati un solo intervento ai fini dell'applicazione dell'articolo 107, paragrafo 1, del trattato. Ciò può verificarsi, in particolare, nel caso in cui interventi consecutivi siano connessi tra loro — segnatamente per la loro cronologia, il loro scopo e la situazione dell'impresa al momento in cui si verificano — in modo tanto stretto da renderne impossibile la dissociazione". Secondo l'Italia, è impossibile dissociare il prestito del 2019 dai prestiti del 2017 dato che le argomentazioni espresse nel decreto-legge 137/2019 per la concessione del prestito del 2019 corrispondono alle motivazioni addotte per la concessione dei prestiti del 2017 nei corrispondenti atti legislativi che dispongono i prestiti del 2017.
- (44) La Commissione osserva che il punto 81 della comunicazione della Commissione sulla nozione di aiuto di Stato stabilisce anche: "[p]er contro, se l'intervento successivo è stato il risultato di eventi impreveduti all'epoca del primo intervento, le due misure dovrebbero in linea di principio essere valutate separatamente." (corsivo e sottolineatura aggiunti).
- (45) La Commissione conclude in via provvisoria che il prestito del 2019 sia separabile dai prestiti del 2017 per i motivi indicati di seguito.
- (46) In primo luogo, il decreto-legge 148/2017, con il quale l'Italia ha concesso il prestito aggiuntivo di 300 milioni di EUR, afferma esplicitamente che si tratta di un aumento del finanziamento statale di 600 milioni di EUR già erogato nel maggio 2017 fino a raggiungere l'importo di 900 milioni di EUR ⁽²⁸⁾. Per contro, il decreto-legge 124/2019, il decreto-legge 137/2019 o la legge 2/2020 non fanno alcun riferimento ad un eventuale collegamento con i prestiti concessi nel 2017.
- (47) In secondo luogo, per quanto riguarda la cronologia, la Commissione osserva che, mentre i prestiti del 2017 sono stati concessi a distanza di sei mesi l'uno dall'altro, il prestito del 2019 è stato concesso due anni dopo il prestito precedente. Il prestito del 2019 è dissociabile dai prestiti del 2017, in quanto si è reso necessario solo molto tempo dopo i prestiti del 2017 e si riferisce al finanziamento di costi che non potevano ragionevolmente essere previsti nel momento in cui Alitalia era stata inizialmente ammessa alla procedura di amministrazione straordinaria ⁽²⁹⁾.
- (48) In terzo luogo, i termini dei prestiti del 2017 e del prestito del 2019 sono sostanzialmente diversi. Da un lato, la data di scadenza per la restituzione dei prestiti del 2017 è stata rinviata *sine die* fino a dopo la vendita delle attività di Alitalia. Per contro, la data di scadenza per la restituzione del prestito del 2019 è attualmente fissata a sei mesi dalla sua erogazione. Dall'altro, dal maggio 2019, nessun ulteriore interesse sta maturando sui prestiti del 2017, mentre l'interesse è previsto sul prestito del 2019.
- (49) La Commissione conclude pertanto in via provvisoria che il prestito concesso nel 2019 è dissociabile dai prestiti del 2017 e che occorra avviare un distinto procedimento di indagine formale in merito al prestito del 2019.

8.2. Presenza di aiuti di Stato

- (50) In virtù dell'articolo 107, paragrafo 1, del trattato, "sono incompatibili con il mercato interno, nella misura in cui incidano sugli scambi tra Stati membri, gli aiuti concessi dagli Stati, ovvero mediante risorse statali, sotto qualsiasi forma che, favorendo talune imprese o talune produzioni, falsino o minaccino di falsare la concorrenza".
- (51) Ne consegue che affinché una misura possa costituire un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1 del TFUE, devono essere soddisfatti i criteri cumulativi elencati di seguito: i) deve essere concessa dallo Stato o mediante risorse statali ed essere imputabile allo Stato; ii) deve conferire un vantaggio ad un'impresa; iii) deve essere selettiva, ossia favorire talune imprese o la produzione di determinati beni; iv) deve falsare o minacciare di falsare la concorrenza ed essere atta a incidere sugli scambi tra Stati membri ⁽³⁰⁾.

⁽²⁷⁾ Comunicazione della Commissione sulla nozione di aiuto di Stato di cui all'articolo 107, paragrafo 1, del trattato sul funzionamento dell'Unione europea (C/2016/2946) (GU C 262 del 19.7.2016, pag. 1).

⁽²⁸⁾ L'articolo 12, comma 2, del decreto-legge 148/2017 dispone che "... l'ammontare del finanziamento ... è incrementato di 300 milioni di euro, da erogarsi nell'anno 2018".

⁽²⁹⁾ Cfr., in proposito, la decisione della Commissione del 19 dicembre 2012 nel caso SA.35378 *Financing of Berlin Brandenburg Airport*, Germania (GU C 36 dell'8.2.2013, pag. 10), punti da 14 a 33.

⁽³⁰⁾ Sentenza del 2 settembre 2010, *Commissione/Deutsche Post*, C-399/08 P, EU:C:2010:481, punto 39 e giurisprudenza ivi citata.

8.2.1. *Nozione di impresa*

- (52) Alitalia SAI è un'impresa privata con sede in Italia che opera e fornisce servizi nel settore del trasporto aereo. È un'impresa ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE ⁽³¹⁾. Anche Cityliner è una società privata che opera nel settore del trasporto aereo e fornisce servizi di trasporto di passeggeri a livello regionale; anch'essa è un'impresa ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE.

8.2.2. *Imputabilità e risorse statali*

- (53) Per configurarsi come aiuto di Stato, una misura deve essere imputabile allo Stato ed essere finanziata mediante risorse statali.
- (54) Poiché il prestito del 2019 è concesso mediante atti legislativi (cfr. la sezione 3), la Commissione conclude in via provvisoria che il prestito sia imputabile allo Stato italiano. Inoltre, poiché esso è finanziato dal bilancio dello Stato, la Commissione conclude in via provvisoria che sia stato concesso mediante risorse statali.

8.2.3. *Selettività*

- (55) Per essere considerata un aiuto di Stato una misura deve essere specifica o selettiva, nel senso di avvantaggiare soltanto certe imprese o la produzione di certi beni.
- (56) Il prestito del 2019 è stato concesso in modo specifico ad Alitalia. Pertanto, esso è stato concesso, su base esclusivamente ad hoc, a due specifiche imprese appartenenti al medesimo gruppo e non era disponibile per altre imprese attive nel settore del trasporto aereo italiano che si trovano in una situazione di diritto e di fatto analoga, o in altri settori. Nessuna società comparabile era ammessa a beneficiare di misure simili a quelle concesse e, pertanto, nessuna di tali società ha ricevuto un vantaggio analogo.
- (57) Inoltre, come stabilito dalla Corte, in caso di concessione di un aiuto individuale, l'individuazione del vantaggio economico (cfr. la sezione 8.2.4) consente, in linea di principio, di presumerne la selettività ⁽³²⁾.
- (58) Conseguentemente la Commissione conclude in via provvisoria che il prestito del 2019 ha natura selettiva.

8.2.4. *Vantaggio*

- (59) Ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE, per vantaggio s'intende un beneficio economico che un'impresa non avrebbe potuto ottenere in condizioni normali di mercato, ossia in assenza di un intervento dello Stato ⁽³³⁾.
- (60) Secondo la giurisprudenza dell'Unione europea, le operazioni economiche realizzate da un ente pubblico non conferiscono un vantaggio e pertanto non costituiscono aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE, se hanno luogo in normali condizioni di mercato ⁽³⁴⁾. Al fine di determinare se un'operazione è stata eseguita in tali condizioni, la Commissione applica il principio dell'operatore in un'economia di mercato, che è stato sviluppato in relazione a diverse operazioni economiche. La Commissione esaminerà dapprima se il criterio dell'operatore in un'economia di mercato è applicabile e, in caso affermativo, lo applicherà al prestito statale del 2019.

⁽³¹⁾ Sulla definizione di impresa si richiama la sezione 2 della comunicazione della Commissione sulla nozione di aiuto di Stato, in particolare il punto 7: "Secondo la costante giurisprudenza della Corte di giustizia, la nozione di impresa abbraccia qualsiasi ente che esercita un'attività economica ....

⁽³²⁾ Cfr. sentenza del 4 giugno 2015, *Commissione/MOL*, C-15/14 P, EU:C:2015:362, punto 60.

⁽³³⁾ Sentenza dell'11 luglio 1996, *SFEI e Altri*, C-39/94, EU:C:1996:285, punto 60; Sentenza del 29 aprile 1999, *Spagna/Commissione*, C-342/96, EU:C:1999:210, punto 41.

⁽³⁴⁾ Sentenza dell'11 luglio 1996, *SFEI e Altri*, C-39/94, EU:C:1996:285, punti 60 e 61.

8.2.4.1. Applicabilità del criterio dell'operatore in un'economia di mercato

- (61) La Commissione esaminerà l'applicabilità del criterio dell'operatore in un'economia di mercato sotto due aspetti, per valutare i) se lo Stato ha agito in qualità di autorità pubblica anziché come operatore economico al momento della concessione dei prestiti e ii) se l'Italia ha presentato elementi di prova ex ante sufficienti per dimostrare di aver agito come un operatore economico.
- (62) In primo luogo, la Commissione ricorda che la Corte di giustizia ha stabilito che l'applicabilità del criterio dell'operatore in un'economia di mercato dipende, in definitiva, dal fatto che lo Stato membro interessato concede, nella sua qualità di azionista e non nella sua qualità di potere pubblico, un vantaggio economico a un'impresa a esso appartenente ⁽³⁵⁾. Gli interventi dello Stato diretti ad onorare gli obblighi che ad esso incombono come autorità pubblica non si possono paragonare a quelli di un operatore in un'economia di mercato ⁽³⁶⁾.
- (63) I comunicati stampa rilasciati dopo la concessione del prestito indicherebbero che l'Italia sembrava basarsi su considerazioni che un operatore di mercato non avrebbe tenuto in considerazione.
- (64) Il 28 novembre 2019, il ministro dello Sviluppo economico ha dichiarato che Alitalia "non fallirà, mi sento di poterlo garantire" ⁽³⁷⁾.
- (65) Il 17 dicembre 2019 lo stesso ministro ha dichiarato alla stampa che "ci sono criticità [con riguardo ad Alitalia] da affrontare in modo serio", partendo dal fatto che "non prendo in considerazione l'idea di mettere aerei a terra" ⁽³⁸⁾.
- (66) In secondo luogo, quando uno Stato membro invoca il criterio dell'operatore in un'economia di mercato nel procedimento amministrativo, spetta allo Stato membro stesso "provare inequivocabilmente e sulla base di elementi oggettivi, verificabili e contemporanei, che la misura attuata rientrava nella sua qualità di azionista e che è fondata sulle valutazioni economiche preliminari richieste" ⁽³⁹⁾. Tali elementi devono fare chiaramente apparire che lo Stato membro interessato ha preso, preliminarmente o simultaneamente alla concessione del beneficio economico, la decisione di procedere, con la misura effettivamente posta in essere, ad un investimento nell'impresa pubblica controllata.
- (67) Inoltre, "ai fini della valutazione della questione di sapere se la stessa misura sarebbe stata adottata, in normali condizioni di mercato, da un investitore privato operante in una situazione la più analoga possibile a quella dello Stato, devono essere presi in considerazione unicamente i benefici e gli obblighi connessi alla posizione di quest'ultimo nella sua qualità di azionista, ad esclusione di quelli connessi alla sua qualità di potere pubblico" ⁽⁴⁰⁾.
- (68) Nonostante le richieste della Commissione l'Italia non ha presentato alcun documento che dimostri che lo Stato, prima di concedere il prestito del 2019, ha effettuato una valutazione della potenziale redditività dell'investimento e della probabilità della restituzione di tale prestito.
- (69) Per questi motivi, la Commissione conclude, in via provvisoria, che il criterio dell'operatore in un'economia di mercato non potesse essere applicabile allo Stato per quanto riguarda il prestito del 2019 in quanto: i) concedendo il prestito del 2019 ad Alitalia, l'Italia sembra aver agito in veste di autorità pubblica, e ii) in ogni caso, l'Italia non ha assolto l'onere di dimostrare di aver effettuato una valutazione ex ante della redditività di tale prestito.

⁽³⁵⁾ Sentenza del 5 giugno 2012, *Commissione/RDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punti 79-82 e 87.

⁽³⁶⁾ Sentenza del 15 dicembre 2009, *EDF/Commissione*, T-156/04, EU:T:2009:505, punto 228.

⁽³⁷⁾ https://www.ilmessaggero.it/economia/news/alitalia_patuanelli_non_fallira_nazionalizzazione_non_negativa-4892078.html

⁽³⁸⁾ http://www.rainews.it/dl/rainews/articoli/Alitalia-Leogrande-domani-entrero-in-azienda-non-faro-disastri-45f19058-ff0f-42d2-9532-5446204b197d.html?refresh_ce

⁽³⁹⁾ Sentenza del 16 gennaio 2018, *EDF / Commissione*, T-747/15, EU:T:2018:6, punto 142, e sentenza del 19 dicembre 2019, *Arriva Italia Srl e a.*, C-385/18, EU:C:2019:1121, punto 48.

⁽⁴⁰⁾ Sentenza del 19 dicembre 2019 *Arriva Italia Srl e a.*, C-385/18, EU:C:2019:1121, punto 47, e sentenza del 5 giugno 2012, *Commissione / EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punto 79 e giurisprudenza ivi citata.

8.2.4.2 Applicazione del criterio dell'operatore in un'economia di mercato

- (70) Per completezza, anche se nella sezione 8.2.4.1 la Commissione ha concluso in via provvisoria che il criterio dell'operatore in un'economia di mercato non è applicabile, la Commissione ha esaminato, in subordine, se detto criterio sarebbe stato soddisfatto.
- (71) L'elemento dirimente è piuttosto stabilire se, nel concedere il prestito, gli enti pubblici abbiano o non abbiano agito come avrebbe agito un operatore in un'economia di mercato in una situazione analoga. Inoltre, il comportamento economico può essere diverso a seconda che esista o no un'esposizione nei confronti dell'impresa. Tuttavia, se l'ente pubblico non avesse agito come un operatore in un'economia di mercato, l'impresa beneficiaria avrebbe ricevuto un vantaggio economico che non avrebbe ottenuto in condizioni di mercato normali ⁽⁴¹⁾ e che l'ha posta in una posizione più favorevole rispetto ai suoi concorrenti ⁽⁴²⁾.
- (72) Sulla base delle informazioni di cui dispone, concernenti la situazione finanziaria di Alitalia e le circostanze in cui il prestito del 2019 è stato concesso nell'ottobre 2019, la Commissione dubita che le condizioni alle quali è stato concesso il prestito del 2019 soddisfino il criterio dell'operatore in un'economia di mercato e che l'Italia, nel concedere detto prestito ad Alitalia, abbia agito come un creditore prudente, guidato da considerazioni di redditività.
- (73) In primo luogo, la Commissione in via provvisoria ritiene improbabile che un creditore privato sarebbe stato disposto a concedere ad Alitalia ulteriori finanziamenti vista la situazione di Alitalia nell'ottobre 2019 e i recenti avvenimenti che la riguardano. Come descritto nella sezione 2, Alitalia era stata dichiarata insolvente nel maggio 2017 e ammessa alla procedura di amministrazione straordinaria. Aveva ricevuto i prestiti del 2017, che sono stati oggetto di numerose proroghe.
- (74) In base alle informazioni pubblicamente disponibili, Alitalia ha continuato a registrare flussi di cassa negativi da quando è stata posta in amministrazione straordinaria, che hanno generato una perdita di 224 milioni di EUR nel 2018 ⁽⁴³⁾.
- (75) In secondo luogo, non è stata fornita alcuna prova dell'affidabilità creditizia di Alitalia sul mercato. Non è stato dimostrato che nel 2019 alcuna banca o altra istituzione finanziaria avrebbe aperto una linea di credito simile a quella concessa ad Alitalia. Le autorità italiane non hanno neppure presentato elementi a riprova del fatto che concedendo il prestito del 2019 lo Stato italiano, come creditore privato, aveva agito in modo finanziariamente prudente, a fronte dello scenario controfattuale, ossia la probabile liquidazione di Alitalia.
- (76) In terzo luogo, nella decisione di avvio del 2018 (cfr. il punto (30)), la Commissione ha osservato che le offerte relative al patrimonio di Alitalia sembravano insufficienti a coprire la restituzione dei prestiti del 2017 in aggiunta alla disponibilità di cassa prevista alla scadenza iniziale. A maggior ragione, pertanto, sembra meno probabile che il valore del patrimonio di Alitalia sarebbe stato sufficiente a coprire la restituzione del prestito del 2019.
- (77) In quarto luogo, nonostante la richiesta scritta dei servizi della Commissione, le autorità italiane non hanno fornito alcuna prova che dimostri che al momento della concessione del prestito del 2019 il valore del patrimonio di Alitalia sarebbe stato sufficiente a garantirne la restituzione.
- (78) La Commissione ritiene improbabile che un operatore privato avrebbe concesso i prestiti iniziali del 2017 visto che Alitalia avrebbe dovuto essere ceduta entro il novembre 2017; a maggior ragione, è ancora più improbabile che tale creditore avrebbe concesso un prestito aggiuntivo nel 2019 dopo il fallimento completo della procedura di cessione registrato fino a quel momento. Il continuo rinvio del completamento della procedura di cessione, le ripetute proroghe delle date di scadenza dei prestiti del 2017 senza il versamento di alcun interesse e la sospensione della restituzione, avrebbero probabilmente segnalato a un creditore privato che le prospettive di cessione di Alitalia erano addirittura peggiori di quanto inizialmente previsto.

⁽⁴¹⁾ Sentenza del 6 marzo 2003, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale e Land Nordrhein-Westfalen/Commissione*, (West-LB) T-228/99 e T-233/99, EU:T:2003:57, punto 208.

⁽⁴²⁾ Cfr., in tal senso, la sentenza del 5 giugno 2012, *Commissione/EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punto 90 e la sentenza del 15 marzo 1994, *Banco Exterior de España*, C-387/92, EU:C:1994:100, punto 14; sentenza del 19 maggio 1999, *Italia/Commissione*, C-6/97, EU:C:1999:251, punto 16.

⁽⁴³⁾ <http://www.amministrazionestraordinariaalitaliasai.com/pdf/alitalia/audizione27032019.pdf>

- (79) In quinto luogo, appare improbabile che un creditore privato sarebbe stato disposto ad aumentare la propria esposizione, a meno che non avesse avuto validi motivi per ritenere che, in considerazione della sua precedente esposizione, le sue perdite economiche sarebbero state ancora maggiori in mancanza del prestito concesso nel 2019. Nella fase attuale non vi è nulla che comprovi una tale situazione.
- (80) La Commissione ritiene che al momento di decidere se concedere il prestito del 2019, un operatore in un'economia di mercato avrebbe quindi valutato il suo interesse finanziario ad aumentare di 400 milioni di EUR l'esposizione verso Alitalia, tenendo debitamente conto della precedente esposizione di 900 milioni di EUR più interessi relativa alla precedente concessione dei prestiti del 2017. Tale operatore avrebbe pertanto valutato lo scenario controfattuale rispetto alla concessione del prestito del 2019 attraverso il confronto con la liquidazione che avrebbe probabilmente fatto seguito alla mancata concessione dell'importo di 400 milioni di EUR.
- (81) In caso di liquidazione, un creditore operante in un'economia di mercato avrebbe potuto aspettarsi di recuperare, presumendo l'assenza di altri importanti debiti contratti da Alitalia nell'ambito dell'amministrazione straordinaria, il valore di liquidazione delle attività di Alitalia (al netto delle spese procedurali) e il saldo di cassa disponibile. Tali proventi netti avrebbero consentito di coprire una parte dell'importo del capitale dei prestiti del 2017 per 900 milioni di EUR più gli interessi contrattuali maturati e dovuti per il semestre iniziale (circa 150 milioni di EUR ⁽⁴⁴⁾).
- (82) Per contro, per concedere il prestito aggiuntivo di 400 milioni di EUR, un creditore operante in un'economia di mercato avrebbe considerato il fatto che le uniche prospettive di rimborso dei prestiti potevano derivare dalla cessione delle attività di Alitalia, cessione che avrebbe richiesto tempi più lunghi e avrebbe generato ulteriori deflussi di cassa operativi negativi nonché interessi finanziari sui prestiti del 2017 e sul prestito del 2019.
- (83) Un operatore in un'economia di mercato avrebbe avuto interesse ad aumentare l'esposizione verso Alitalia solo se i proventi della cessione attesi, insieme alla liquidità disponibile al momento della cessione (stimata pari al saldo di cassa a ottobre 2019 più il flusso di cassa operativo negativo nel periodo operativo aggiuntivo di Alitalia), fossero stati almeno superiori alla liquidazione più i costi finanziari aggiuntivi nel periodo in questione.
- (84) Alla domanda della Commissione di fornire elementi di prova a sostegno della conformità al principio dell'operatore in un'economia di mercato del prestito del 2019, l'Italia non è riuscita a dimostrare di aver valutato detta conformità. La Commissione ritiene che nessun operatore in un'economia di mercato avrebbe effettuato l'operazione in assenza di uno studio controfattuale dettagliato volto a confrontare l'interesse ad accrescere l'esposizione verso Alitalia per realizzarne la cessione con la liquidazione che avrebbe probabilmente fatto seguito alla mancata concessione dell'importo di 400 milioni di EUR.
- (85) Conseguentemente, la Commissione conclude, in via preliminare, che il prestito del 2019 non è conforme al principio dell'operatore in un'economia di mercato.

8.2.4.2.1. Esposizione precedente dello Stato in qualità di azionista di Alitalia

- (86) Come indicato al punto (24), nel 2017 l'Italia ha concesso ad Alitalia un importo di 900 milioni di EUR dopo che l'impresa era stata ammessa alla procedura di amministrazione straordinaria. Pertanto, lo Stato era già esposto nei confronti di Alitalia per un importo di 900 milioni di EUR (senza contare i 150 milioni di EUR di interessi maturati) nel momento in cui ha deciso di concedere il prestito di 400 milioni di EUR.
- (87) Nella presente sottosezione, la Commissione valuta in via preliminare se sia pertinente considerare altre esposizioni precedenti, diverse dai prestiti del 2017, per valutare se il prestito del 2019 sia conforme al criterio dell'operatore in un'economia di mercato.

⁽⁴⁴⁾ Calcolo preliminare basato su: i) tasso di interesse Euribor a 6 mesi più 1 000 punti base; e, ii) date di concessione e di esborso dei prestiti.

- (88) Lo Stato italiano era detentore di una precedente esposizione nei confronti di Alitalia in qualità di azionista indiretto: infatti, lo Stato italiano detiene il 65 % di Poste Italiane assieme alla Cassa Depositi e Prestiti (35 %), anch'essa di proprietà statale, e Poste Italiane stessa possedeva il 2 % di CAI, che a sua volta controllava il 51 % di Alitalia SAI. Di conseguenza, lo Stato italiano era azionista indiretto di Alitalia, di cui deteneva una quota pari all'1 % circa.
- (89) La Commissione ritiene in via provvisoria che questa esposizione indiretta e relativamente di minoranza nei confronti di Alitalia non potesse giustificare l'intervento dell'Italia volto ad aumentare la sua esposizione verso Alitalia mediante il prestito concesso nel 2019: infatti, Alitalia era stata sottoposta ad amministrazione straordinaria e qualsiasi creditore in un'economia di mercato avrebbe ritenuto irrilevante mantenere una partecipazione così modesta al momento di decidere se concedere tale prestito a rischio.
- (90) I rischi associati alla restituzione del prestito del 2019 sono molto elevati, dal punto di vista di un azionista, se si tiene conto della mancanza di una prospettiva di risanamento: la riuscita di una ristrutturazione di Alitalia era infatti molto incerta dopo la bocciatura del piano di risanamento da parte dei dipendenti (cfr. il punto (16)). Inoltre, gli azionisti sarebbero stati gli ultimi ad essere rimborsati in base all'ordinanza di ripartizione dei potenziali proventi di una (eventuale) procedura di cessione delle attività di Alitalia nell'ambito dell'amministrazione straordinaria. Tenuto conto dell'importo dei debiti finanziari pre-insolvenza, era quindi improbabile che gli azionisti di Alitalia recuperassero alcunché in caso di cessione delle attività della compagnia aerea.
- (91) Questo ragionamento è ulteriormente confermato dal fatto che nessun altro azionista di Alitalia, come le banche Intesa o Unicredit o gli operatori industriali Atlantia, Etihad o Air France-KLM, abbia concesso un prestito ad Alitalia dopo l'entrata di quest'ultima in amministrazione straordinaria.
- (92) Inoltre, la Commissione osserva che lo Stato italiano non ha addotto il motivo della posizione quale creditore di mercato pre-insolvenza di Alitalia a sostegno della conformità al principio dell'operatore in un'economia di mercato nei confronti del prestito concesso nel 2019 ad Alitalia.
- (93) In conclusione, la Commissione conclude in via preliminare che un operatore in un'economia di mercato che si fosse trovato nella situazione dello Stato italiano non avrebbe tenuto conto della propria potenziale esposizione indiretta come azionista indiretto di minoranza di Alitalia al momento di decidere se concedere il prestito nel 2019 alla compagnia aerea, ma avrebbe tenuto conto soltanto della sua esposizione di 900 milioni di EUR derivante dai prestiti del 2017.

8.2.4.3 Conclusioni provvisorie in merito all'esistenza di un vantaggio

- (94) Innanzitutto la Commissione conclude in via provvisoria che il principio dell'operatore in un'economia di mercato non sembra applicabile al prestito concesso nel 2019. In secondo luogo, anche supponendo che tale criterio fosse applicabile, la Commissione dubita che tale criterio sia soddisfatto per quanto riguarda il prestito del 2019.
- (95) Di conseguenza, la Commissione conclude, in via provvisoria, che il prestito concesso nel 2019 ha conferito un vantaggio economico ad Alitalia ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE. L'Italia è invitata a fornire tutti i documenti e le prove pertinenti a sostegno delle sue dichiarazioni secondo le quali avrebbe agito come un operatore in un'economia di mercato quando ha concesso il prestito del 2019.

8.2.5. Potenziale distorsione della concorrenza e conseguenze sugli scambi tra Stati membri

- (96) Ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE, una misura costituisce aiuto di Stato quando falsa o minaccia di falsare la concorrenza o incide sugli scambi tra Stati membri.

- (97) Si ritiene che una misura concessa da uno Stato falsi o minacci di falsare la concorrenza qualora sia atta a migliorare la posizione del destinatario nei confronti di altre imprese concorrenti ⁽⁴⁵⁾. È dunque sufficiente che l'aiuto consenta al beneficiario di mantenere una posizione concorrenziale più forte di quella in cui si troverebbe se l'aiuto non fosse stato concesso.
- (98) Secondo la relazione trimestrale del commissario straordinario di Alitalia, pubblicata nel settembre 2018 ⁽⁴⁶⁾, il mercato italiano del trasporto aereo di passeggeri, in cui Alitalia è principalmente attiva, è altamente competitivo ed è caratterizzato, tra l'altro, da un'alta penetrazione dei vettori *low cost* sul mercato domestico (la più elevata in Europa) e intraeuropeo.
- (99) La Commissione conclude pertanto, in via provvisoria, che il prestito concesso nel 2019 sia tale da incidere sugli scambi tra Stati membri poiché riguarda Alitalia, segnatamente Alitalia SAI e Cityliner, la cui attività di trasporto, per sua natura, concerne numerosi Stati membri. Inoltre, il prestito del 2019 è anche atto a falsare o minacciare di falsare la concorrenza nel mercato unico, poiché riguarda solo due imprese che si trovano in concorrenza con altre compagnie aeree nella rete europea.

8.2.6. Conclusione in merito all'esistenza di aiuti di Stato

- (100) In considerazione di quanto precede, la Commissione conclude in via provvisoria che il prestito concesso a favore di Alitalia nel 2019 costituisce un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE.

9. LEGITTIMITÀ DELL'AIUTO

- (101) La Commissione osserva che il prestito del 2019 è stato concesso ad Alitalia senza alcuna notifica alla Commissione, in violazione dell'articolo 108, paragrafo 3, del TFUE e dell'obbligo di astenersi dal dare esecuzione all'aiuto.
- (102) Pertanto, la Commissione conclude in via preliminare che il prestito concesso nel 2019 costituisce un aiuto di Stato illegale.

10. COMPATIBILITÀ DELL'AIUTO

- (103) Nella misura in cui il prestito concesso nel 2019 costituisce un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE, la Commissione deve valutare se l'aiuto possa essere dichiarato compatibile con il mercato interno.
- (104) Secondo la giurisprudenza costante della Corte, lo Stato membro che chiede di poter concedere aiuti in deroga alle norme del trattato è soggetto all'obbligo di collaborazione nei confronti della Commissione.
- (105) In forza di tale obbligo, è tenuto in particolare a fornire tutti gli elementi atti a consentire a detta istituzione di accertare che ricorrano le condizioni della deroga richiesta ⁽⁴⁷⁾. Invitata a presentare osservazioni sulla compatibilità del prestito del 2019, l'Italia ha dichiarato soltanto che la compatibilità del prestito del 2019 dovrebbe essere valutata nell'ambito dell'indagine aperta con la decisione di avvio del 2018, senza fornire ulteriori informazioni che consentano alla Commissione di valutare la compatibilità del prestito del 2019.
- (106) La Commissione ritiene che Alitalia soddisfi i criteri per essere considerata un'impresa in difficoltà ai sensi del punto 20, lettera c), degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, in quanto Alitalia SAI e Cityliner erano già state dichiarate insolventi quando il prestito del 2019 è stato concesso (cfr. il punto (1)). Di conseguenza, la Commissione ha potuto effettuare una valutazione della compatibilità del prestito del 2019 soltanto come aiuto per il salvataggio e la ristrutturazione ai sensi degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione poiché, in quanto impresa in difficoltà, Alitalia non può beneficiare di alcun altro tipo di aiuto di Stato (cfr. il punto 23 dei citati orientamenti). Detti orientamenti stabiliscono le norme e le condizioni da considerare ai fini della valutazione della compatibilità di aiuti per il salvataggio e la ristrutturazione a favore di imprese in difficoltà ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 3, lettera c), del TFUE.

⁽⁴⁵⁾ Sentenza del 17 settembre 1980, *Philip Morris Holland BV/Commissione*, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, punto 11.

⁽⁴⁶⁾ <http://www.amministrazionestraordinariaalitaliasai.com/pdf/alitalia/doc-3-relazione-az-trim-1-luglio-30-settembre-2018-omissis.pdf>

⁽⁴⁷⁾ Sentenza del 28 aprile 1993, *Repubblica italiana/Commissione*, C-364/90, ECLI:EU:C:1993:157, punto 20.

- (107) Due tipi di aiuti definiti negli orientamenti sono pertinenti nella fattispecie, vale a dire gli aiuti per il salvataggio e gli aiuti per la ristrutturazione.
- (108) Ai sensi del punto 26 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, gli aiuti per il salvataggio sono, per loro stessa natura, una forma di assistenza temporanea e reversibile. La loro finalità principale è consentire di mantenere in attività un'impresa in difficoltà per il tempo necessario a elaborare un piano di ristrutturazione o di liquidazione.
- (109) Ai sensi del punto 27 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, gli aiuti per la ristrutturazione spesso comportano un'assistenza più permanente e devono ripristinare la redditività a lungo termine del beneficiario in base a un piano di ristrutturazione realistico, coerente e di ampia portata, consentendo, al contempo, un sufficiente contributo proprio e una condivisione degli oneri e limitando le potenziali distorsioni della concorrenza.
- (110) L'Italia non ha fornito alcun elemento che dimostri che il prestito concesso nel 2019 soddisfa i criteri degli aiuti per il salvataggio o per la ristrutturazione previsti dagli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione.
- (111) Per essere considerati compatibili con gli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, gli aiuti per il salvataggio o per la ristrutturazione devono soddisfare una serie di criteri cumulativi previsti al punto 3 degli orientamenti, e segnatamente: a) contributo al raggiungimento di un obiettivo ben definito di interesse comune; b) necessità dell'intervento statale; c) adeguatezza della misura di aiuto; d) effetto di incentivazione; e) proporzionalità dell'aiuto (aiuto limitato al minimo); f) prevenzione di effetti negativi indebiti sulla concorrenza e sugli scambi tra gli Stati membri; g) trasparenza dell'aiuto.
- (112) A norma del punto 39 di detti orientamenti: *"Qualora uno dei criteri di cui sopra non sia soddisfatto, l'aiuto non sarà considerato compatibile con il mercato interno."*
- (113) A tale riguardo, con riferimento agli aiuti finalizzati sia al salvataggio sia alla ristrutturazione, spetta allo Stato membro in questione fornire gli elementi necessari per stabilire se l'aiuto possa essere considerato compatibile. In particolare, lo Stato membro deve individuare e definire un obiettivo di interesse comune in linea con le condizioni stabilite negli orientamenti per il salvataggio e la ristrutturazione, dato che la valutazione del rispetto degli altri criteri dipende da tale obiettivo. La Commissione non può, di propria iniziativa, definire tale obiettivo in sostituzione di quello dello Stato membro qualora esso non vi provveda. Per quanto riguarda l'obiettivo di interesse comune, la Commissione osserva che l'Italia non ha fornito alcun elemento di prova che dimostri che il prestito del 2019 è stato concesso, come stabilito al punto 43 dei citati orientamenti *"in quanto è volto a prevenire problemi di ordine sociale o a risolvere fallimenti del mercato ..., ripristinando la redditività a lungo termine dell'impresa ..."*.
- (114) Accertare che l'aiuto persegua un obiettivo di comune interesse è una condizione preliminare essenziale per l'analisi di diversi altri criteri. Alla luce di quanto precede, a questo stadio della procedura, non si può dimostrare i) che l'intervento dello Stato era necessario per perseguire un obiettivo di comune interesse, ii) che l'aiuto era adeguato, iii) che l'effetto di incentivazione è stato soddisfatto, iv) che l'aiuto era limitato al minimo e che non vi sono stati effetti negativi indebiti sulla concorrenza e sugli scambi tra Stati membri.
- (115) Atteso che, come stabilito al punto 39 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, qualora uno dei criteri di cui sopra non sia soddisfatto, l'aiuto non può essere considerato compatibile con il mercato interno, la Commissione, a questo stadio della procedura, conclude pertanto in via provvisoria che il prestito concesso nel 2019 non poteva essere considerato un aiuto per il salvataggio o un aiuto per la ristrutturazione compatibile con il mercato interno a norma degli orientamenti.
- (116) Nonostante tale conclusione provvisoria, nei punti che seguono la Commissione valuta per completezza anche se il prestito concesso nel 2019 soddisfa altre condizioni stabilite dai citati orientamenti.

- (117) In primo luogo, conformemente ai punti 70 e 71 degli orientamenti per il salvataggio e la ristrutturazione, gli aiuti possono essere concessi alle imprese in difficoltà per una sola operazione di ristrutturazione. Pertanto, qualora siano trascorsi meno di 10 anni dall'erogazione precedente di un aiuto per il salvataggio o per la ristrutturazione o di una misura temporanea di sostegno alla ristrutturazione oppure dalla fine del periodo di ristrutturazione o dalla cessazione dell'attuazione del piano di ristrutturazione - a seconda di cosa sia avvenuto per ultimo - la Commissione non autorizzerà altri aiuti (principio dell'aiuto "una tantum").
- (118) Poiché è possibile che Alitalia abbia beneficiato di un aiuto per il salvataggio nel 2017 ⁽⁴⁸⁾ grazie ai prestiti concessi nel 2017, a questo stadio della procedura la Commissione nutre anche dubbi sul fatto che il principio dell'aiuto "una tantum" sia stato rispettato; se tale dubbio fosse confermato, il prestito concesso nel 2019 non potrebbe essere considerato un aiuto per il salvataggio o per la ristrutturazione compatibile con il mercato interno.
- (119) In secondo luogo, per quanto riguarda la proporzionalità del prestito del 2019 come aiuto al salvataggio, la Commissione non dispone di alcun elemento di prova circa la proporzionalità dell'aiuto in quanto l'Italia non ha fornito dati sul fabbisogno di tesoreria di Alitalia e in tali circostanze la Commissione non è in grado di stabilire se il prestito del 2019 fosse il minimo necessario per mantenere Alitalia in attività per sei mesi.
- (120) In terzo luogo, per quanto riguarda gli aiuti per la ristrutturazione, le autorità italiane non hanno presentato alla Commissione né un piano di ristrutturazione finalizzato a ripristinare la redditività a lungo termine né un piano di liquidazione per la cessione delle attività di Alitalia e la successiva liquidazione della società entro un lasso di tempo ragionevole, come richiesto dal punto 55, lettera d), punti ii) e iii), degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione.
- (121) In quarto luogo, per quanto riguarda la proporzionalità del prestito del 2019 quale aiuto per la ristrutturazione, come stabilito al punto 61 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, l'importo e l'intensità dell'aiuto per la ristrutturazione devono essere limitati al minimo strettamente necessario per consentire la ristrutturazione, in funzione delle risorse finanziarie esistenti del beneficiario, dei suoi azionisti o del gruppo di cui fa parte. In particolare deve essere garantito un livello sufficiente di contributo proprio ai costi della ristrutturazione e la ripartizione degli oneri. L'Italia non ha fornito alcun elemento a comprova del fatto che un investitore o un gruppo di investitori avrebbe fornito di nuovo un simile contributo proprio che avrebbe dovuto corrispondere all'importo dell'aiuto (almeno all'importo del capitale dei prestiti) come richiesto dalla sezione 3.5.2.1 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione.
- (122) In quinto e ultimo luogo, ai sensi del punto 76 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, per limitare il più possibile gli effetti negativi sulle condizioni degli scambi, in modo che prevalgano gli effetti positivi, nel concedere aiuti per la ristrutturazione devono essere adottate misure volte a limitare distorsioni della concorrenza (le "misure di compensazione"). Le autorità italiane non hanno presentato alcuna misura di compensazione per evitare tali indebite distorsioni della concorrenza, quali una riduzione della capacità disponibile dei posti-km o la riduzione degli slot, come previsto dalla sezione 3.6.2 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione.
- (123) Per i motivi di cui sopra, in questa fase dell'indagine, la Commissione è giunta alla conclusione provvisoria che il prestito concesso nel 2019 non soddisfa le condizioni stabilite dagli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione.

10.1. Conclusione in merito alla compatibilità dell'aiuto di Stato

- (124) Di conseguenza, in questa fase dell'indagine, la Commissione conclude in via provvisoria che vi sono seri dubbi circa la compatibilità del prestito concesso nel 2019 con il mercato interno e invita le autorità italiane e tutte le parti interessate a presentare osservazioni.

⁽⁴⁸⁾ L'Italia ha notificato i prestiti del 2017 come aiuto per il salvataggio dopo la sua concessione, tuttavia i prestiti del 2017 non sono stati restituiti dopo sei mesi né convertiti in aiuto per la ristrutturazione mediante l'invio di un piano di risanamento realizzabile come previsto dagli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione.

11. CONCLUSIONI

- (125) Per i motivi di cui sopra, in questa fase dell'indagine, la Commissione conclude in via provvisoria che il prestito concesso nel 2019 costituisce un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE, che è stato concesso in violazione dell'obbligo di astenersi dal dare esecuzione all'aiuto di cui dell'articolo 108, paragrafo 2, del TFUE, e che ci sono seri dubbi sulla sua compatibilità con il mercato interno.

La Commissione richiama l'attenzione dell'Italia sul fatto che l'articolo 108, paragrafo 3, del TFUE ha effetto sospensivo, ricordando alle autorità italiane che l'articolo 16 del regolamento (UE) 2015/1589 del Consiglio stabilisce che ogni aiuto illegale può formare oggetto di recupero presso il beneficiario.

La Commissione comunica all'Italia che intende informare i terzi interessati attraverso la pubblicazione della presente lettera e di una sintesi significativa della stessa nella *Gazzetta ufficiale dell'Unione europea*. La Commissione informerà inoltre le parti interessate degli Stati EFTA firmatari dell'accordo SEE attraverso la pubblicazione di un avviso nel supplemento SEE della *Gazzetta ufficiale dell'Unione europea*, e informerà infine l'Autorità di vigilanza EFTA inviandole copia della presente. Le parti interessate saranno invitate a presentare osservazioni entro un mese dalla data della suddetta pubblicazione.

ISSN 1977-1061 (elektronisk utgåva)
ISSN 1725-2504 (pappersutgåva)

Europeiska unionens
publikationsbyrå
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

SV